ኤርትርየ ሽዳስ

16ይት ሰነት ዕልብ 05 | ኣርቡዕ 31 ጃንዋሪ 2024 | ዋጋ 2.00 ነቅፈ

ርኢስ ኢሰያስ ወርኢሰት ወዘረእ ኢጣልየ፣ ዲብ ጠወሮት ዕላቀት መትሰዳዳይ ወሽራኸት ሀድገው

ርኢስ ኢሰያስ ኣፈወርቂ ወርኢሰት ወዘረእ ጀምሁርየት ኢጣልየ ጆርጂየ ሜሎኒ ዮም 30 ጃንዋሪ ሐቀ ኣድህር እተ ወደዉ ልቃእ፣ ዲብ ጠወሮት ዕላቀት መትሰዳዳይ ወሽራኸት ክልኢተን ድወል ሀድገው።

ዲብ መዲነት ሮመ ዲበ ህለ መክተብ ርኢሰት ውዘረእ 'ፓላሶ ቺጊ' ለገብኣት ጀልሰት፣ ጀህ መፋህመት ለዐለ ዲቡ ወሽዑር ሽቀየት እብ ሕበር ለጠወረት ዐለት።

ርኢስ ኢሰያስ ዲበ ህድግ፣ ዲብ ኤረትርየ ዲብ ብንየት ትሕትየት ኣግቡይ፣ ገበይ ባቡር፣ ቴሌፈሪኳ፣ ሚናት፣ ሐርስ፣ ስናዐት፣ ርዝቅ ዓሰ ወጣቀት ፋዬሕ ኣብካት እስትሰማር ክምሰል ህለ ሸርሐ።

ርኢሰት ውዘረእ ሜሎኒ እብ ጀህ፣ ምስል ኤረትርየ እግል ልትሸቁ በራምጅ ለታቤዕ ኣወላይ ጌምያየ ይምምት ክምሰል ህሌት ወምሰል ሕኩመት ኤረትርየ ዲብ ልትጋሚ እግል ልሸቁ ክምቱ ሐቀለ ሐበረት፣ ወፍድ ሕኩመት ኤረትርየ ምስል ለትፈናተ መጃላት ሕኩመት ወሽሪካት እግል መትፋሃምመ በራምጅ ክምሰል ትረትብ ኣትኣመረት።

እምበል እሊመ ርኢስ ኢሰያስ፣ ምስል ወዚር ድዋር ወጣቀት - ጂልቤርቶ ፍራቲኒ ወወዚር ሐርስ፣ ደማነት ነብረ ወርዝቅ ዕጨይ ፍራንቼስኮ ሎሎንሪጊደ ዲበ ወደዩ መፋህማት፣ ዕላቀት ኤረትርየ ወኢጣልየ ዮም ምስል ዕላቀት ኣፍሪቀ ወኢጣልየ ለኣንበተ እንዴ ኢትገብእ፣ ሰኒ ወእኩይ ኣሸናክ ለበ ፍንቲት ወታሪካይት ዕላቀት ክምሰልተ ወደሐ።

ርኢስ ኢሰያስ እብ ተውሳክ፣ ዲብ መደት እስትዕማር ኢጣልየ ሐድ 150 ኣልፍ ኤረትርዩን ዐሳክር እብ ቀስብ እንዴ ተዐስከረው ኣረይ ከሳር ዐባይ ክምሰል ገብኣው እንዴ ዘክረ፣ እሊ ታሪክ እሊ እብ ፋዬሕ ጀላብ እግል ልትኣመር፣ ታምም ወሳይቅ ናይ እሎም ኤረትርዩን ክሱት እግል ልግበእ ተሐሰበ።

ዲብ መደት እስትዕማር ኢጣልየ ለተኣሰሰ ኣግደ እግል መሕደሮታት ኢጣልዩን ለከድም ጥዉር መሳኔዕ፣ ሐርስ፣ ብንየት ትሕትየት ወብዕድ፣ ኣሰልፍ እስትዕማር እንግሊዝ "ኤረትርየ እብ እቅትሳድ ኣርወሐተ ኢትቀድር" እንዴ ትቤ ሕርየተ እግል ኢትርኩብ ወእብ ፈደረሽን ምስል ኣቶብየ እግል ትትቀረን እበ ዐለ እለ ዐገል ሻክፍ፣ እግለ በዝሐ ምነ ዘበናይ መኣሰሳት እት ብዕዳት ድወል ክምሰል ኣዝቤቱ፣ ለተርፈ ህዬ ክም ደመረቱ ለወደሐ ርኢስ ኢሰያስ፣ ምን ደማር ወዘማቴ እስትዕማር እንግሊዝ ለተርፈ፣ ዲብለ ሸዐብ ኤረትርየ ድድ እስትዕማር ኣቶብየ ለወደዩ ናይ 30 ሰነት ግድለ ስለሕ ክምሰል ትደመረ እንዴ ሸርሐ፣ ምስል እሊ ለህለ ኣብካት - ለሳደፈት ደማር እግል ሓየዮት ፍንጌ ክልኢተን ደወል እስትራተጅያይት ሽራኸት እግል ትጠወር ዲብ ተዕዲን፣ ስናዐት፣ ጣቀት፣ ዐማር ማይ፣ ሐርስ፣ ከደማት እጅትማዕየት ወእትሳላት እስትሰማር ክምሰል ለኣትሐዜ ኣፍሀመ።

ርኢስ ኢሰያስ እንዴ ኣትለ፣ ኢጣልየ ጀሰር እግል ኣፍሪቀ ወኢጣልየ፣ ኤረትርየ ህዬ መንገኣት እግል ኣፍሪቀ ሰበት ገብኣት፣ እሊ ኣብካት እሊመ እብ ዋጅብ እግል ልትከደም እቱ ክምሰል ወጅብ ሸርሐ።

ወዚር ድዋር ወጣቀት ኢጣልየ - ጂልቤርቶ ፍራቲኒ እብ ጀህቱ፣ እሊ ኣዜ እብ ሕኩመት ኢጣልየ ልትባገሰ ለህለ እግል ኣፍሪቀ ለኣመርከዘ በርናምጅ፣ ምስል ኣፍሪቀ ለህሌት ዕላቀት እብ ዓመት፣ እግል ታሪካይት ዕላቀት ኤረትርየ ወኢጣልየ ህዬ እብ ፍንቲት ለጠውር ክምሰል ገብእ እንዴ ኣሸረ፣ ዲብ መጃላት ተዕዲን ጠወሮት መቅድረት ኣዳም ወብዕድ እግል መትዓዋን ለቡተ ኣህምየት ኣከደ።

ወዚር ሐርስ፣ ደማነት ነብረ ወርዝቅ ዕጨይ ኢጣልየ ፍራንቼስኮ ሎሎንሪጊደ እብ ጀህቱ፣ እብ ርኢስ ኢሰያስ ለትቀደመ ፍክር ወተውዴሕ እት ፍዕል እግል ኣውዐሎት፣ ፋዬሕ ፈህም እግል ልርኩብ ኣሰክ ኤረትርየ እግል ልብጸሖ ክምሰልቶም ሸርሐ።

እሊ ክእነ ዲብ እንቱ፣ ዲብ ዮም 29 ጃንዋሪ መዋመጦር ወዕላ ኣፍሪቀ ወኢጣልየ፣ ርኢስ ኢሰያስ ምስል ርኢስ ፈደራልየት ጀምሁርየት ሶማል ሐሰን ሼክ መሕሙድ፣ ክምሰልሁመ ምስል ርኢስ ኬንየ ዊልያም ሩቶ፣ ዲብ ጠወሮት ናይ ክልኢቱ ድወል ዕላቀት ወመትሰዳዳይ ወናይ ሕበር ኣህምየት ለቡ ቅደይ ወተጠውራት ህድገው።

ዲብ መዋጀህት ወዚር ካርጅየት ኣሰይድ ዑስማን ሳልሕ፣ መፈወድ ዓዳት ወርያደት ሰፍሪ ዘመዴ ተክሌ ወሰፊር ኤረትርየ ዲብ ጀምሁርየት ኢጣልየ ኣሰይድ ፍሰሓጼን ጴጥሮስ ሹሩካም ዐለው።

ፍንጌ ኣፍሪቀ ወኢጣልየ ዲብ ለትፈናተ መጃላት፣ ኣግደ ህዬ ዲብ እቅትሳድ ወብንየት ትሕትየት ደማነት ነብረ፣ ተዕሊም ዓፍየት፣ ጣቀት፣ ሐርስ፣ ናይ ምህነት ተእሂላት ወዓዳት ለትሳዊት ትርድት መዓወነት እግል ጠወሮት ለኣመመ እብ ዐዙመት ኢጣልየ ለትነዘመ ወዕለ ሚርሐት ኣፍሪቀ ወኢጣልየ "ጀሰር እግል ዐቦት ሕበር" እበ ልብል ዕንዋን ለትሰርገላ ቱ።

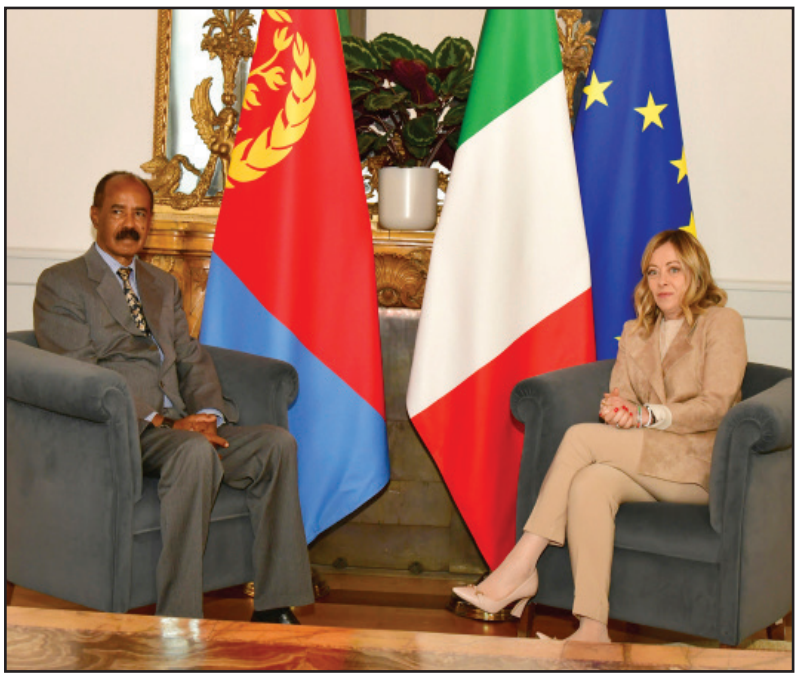

መርከዝ ዓፍየት ተሰነይ፣ ዲብ ሀወኖት ሞት ኣጀኒት ለትትሐመድ ክድመት ለሀይብ

ዲብ መዲነት ተሰነይ፣ ዲብ ራዐዮት ዐመሲ ዝያደት ለከድም መርከዝ ዓፍየት፣ ዲብ ሀወኖት ሞት እማት ወኣጀኒት ለልትሐመድ ወቀይ ሰርግል ክምሰል ህለ ተሐበረ።

መስኡለ መርከዝ ኣሰይድ በርሄ ሐድጉ ዲበ ሀበየ ሐብሬ፣ ዲበ ልትሀየብ ክዳማት ለዐለ መሐገዝ እት ፈዬሕ ምን ጌሱ፣ ዲብ እስብዳልየት ተሰነይ ሳድፍ ለዐለ ጨቅጥ ክምሰል ተሀወነ ሸርሐ።

ለመርከዝ ዓፍየት ዲብ ሰነት 2023 ሐድ 5 ኣልፍ መዋጥን ክድመት ክምሰል ሀበ እንዴ ኣሸረ ህዬ፣ ፈህም ሸዐብ ዲብ ክታበት ምን ትወቀለ፣ ቅያስ ክታበት 100 ምእታይት ክምሰል በጽሐ፣ ክም ፍገሪቱ ህዬ ዛህረት ሞት እማት ወኣጀኒት ክምሰል ነቅሰ ኣትኣመረ።

ኣሰይድ በርሄ እንዴ ኣትለ፣ ምስ እዳራት እብ መትዓዋን ለልትሰርገል በራምጅ ነዳፈት ድዋር፣ ዲብ መራቀበት ሕማም ጥገዕ ወብዕድ እብ ነቃስ ነዳፈት ለመጽእ ሕማማት ዶር ዛይድ ክምሰል ህለ እግሉ እንዴ ሐበረ እበ ትወቀለት እግል ልተላሌ ኣትፋቀደ።

በዐል መቅደረት ቀደም ወሊድ ኣሰይድ ፍጹም ዘካርያስ እብ ጀህቱ፣ ዐምሳት ኣስክ 8 ዶል መራቀበት እግል ቲዴ ክምሰል በ እብ ኣትፋቃድ፣ እሊ እግል ልትመም ትሉሉይ ምህሮ ክምሰል ልትሀየብ ሐበረ።

ዲብ ቅስም ክታበት - ኣሰይደ መድህን ገብረመስቀል ህዬ፣ እግል ኣጀኒት፣ ኣዋልድ ወእማት ለትትሀየብ ክታበት ዲብ ደማን ዓፍየት መጅተመዕ ምህም ሰበት ገብኣት፣ እብ ሸክል ፊራሮ ለገብእ በርናምጅ ክታበት ለልትረኤ መትኣካር እግል ልትሰየሕ ትፋኔት።

ውዛረት ሐርስ፡ ናይ ደዓም ወራታተ ትጌምም

ውዛረት ሐርስ "ደማነት ሙነት እግል ክሉ ወእት ክሉ" እት ሐንቴለ ትብል ስቅራት፡ እት ዮም 25 ወ26 ጃንዋሪ ናይ ሰነት 2023 ወራታተ እት አሰመረ ጌመመት።

እተ ትቀደመ ተቅሪር፡ ደዓም እብ ዓመት እት ሐድ 26 አልፍ ሄክታር ወራታት ሕፍዘት ማይ ወትርበት ፈዓሊ ገብእ እት ሀለ፡ ሐድ 5,600 ምትር መከዐብ አክረት ክምሰል ትሸቀ፡ ምስል ቀደሚሀ ለዐለት ሰነት እት ልትርኤ ሀዬ፡ወቀይ ሕፍዘት ማይ ወትርበት እብ ዝያድ 16 ምእታይት ክምሰል ዜደ ትወደሐ።

ብንየት ከዛናት እበ ከሰሱ 16 ከዛናት ነአይሽ ክምሰል ትሸቀ፡ 25 ሀዬ ልትሸቂ ክምሰል ሀለ ትሸረሐ።

ደዓም እት 521 አልፍ ሄክታር ምነ ትዘረአ ብቅል፡ ለ83 ምእታይት ኣካል፡ 13 ምእታይት ቅርጡጥ፡ 4 ምእታይት ሀዬ ናይ ዜድ ዘርእ ክምሰል ዐለ፡ ሐድ 92 ምእታይት ምነ እግል ልትዐመር ስቱት ለዐለ አራዲ ክምሰል ትዘረአ ለሐበረው ተቃሪር፡ ምን ዝያድ 13 አልፍ ሄክታር አራዲ ሐድ 178 አልፍ ቶን እተይ ሐምሌ ልትረከብ እት ሀለ፡ ምን ዝያድ 5 አልፍ ሄክታር ፈዋክሀ ሀዬ ሐድ 76 አልፍ ቶን እተይ ክም ትረከበ አፍሀመው።

ምስል ናይ ሐርስ ሕፍዝ እበ ልትጻበጥ፡ እት አትጃነሶት ብርኩት እተይ ለለሀይብ ዘርእ ዕፉን፡ ሸንራናይ፡ መትአንባት ዐማር ካሳኻ፡ ሐ ሐሊብ፡ ክምሰሁመ ዐማር ነብረ ለሸምል በራምጅ ክምሰል ትሰርገለ ትሸረሐ።

ዓፍየት ንዋይ እግል ትትሐፈዝ፡ እግል ዝያድ ኦሮ ሚልዮን ረአሰ ምን ንዋይ ወደውርህ ፍድኢት ክምሰል ተሀየበ፡ ዝያድ 1.4 ሚልዮን ለዕልበን ሀዬ ከደማት ሕክምነ ክም ተሀየበ ተሐበረ።

ዳፈያት ወራር አንበጠ እበ ከሰሱ ምን ቅሮረ አስክ ገልዐሉ እት 1.8 ሚልዮን ሄክታር ለፈሐናሀ አራዲ ታየኖት ክምሰል ገኡ፡ ፈድል መትዓዋን መኤምረት ሐርስ፡ እዳራት፡ ሸዐብ ወቅዋት ድፋዕ፡ አንበጠ ሰቦት ለተአትአሰፍ መደረት እንዴ ኢለአጀሬ እት ሐንቴ መራቀበት ክምሰል አተ ለሐበረ ተቅሪር ዉዛረት ሐርስ፡ እት አቃሊም ጋሸ-በርኩ፡ ዐንሰበ ወግብለት እት 38 አልፍ ሄክታር ምዱድ ለዐለ አንበጣ'መ መደረቱ እንዴ እትዘይድ እት ሐንቴ መራቀበት ክም አተ ተሐበረ።

እት ከደማት ቀዋኒን ወፈርያት ሐርስ እንዴ ረከዘ እተ ትቀደመ ተቅሪር፡ መብዝሑ ሐሊብ ወስጋ እቱ ለከድመ መአሰሳት፡ ነቃስ ነዳፈት ክምሰል ኢዐለ ኢለን፡ 7 መአሰሰት ላኪን መምርሕ ክም ተሀየበየን፡ እት 9 ሰለካነት እበ ገብአ መርመረ ስገ ሀዬ፡ ለለአትአሰፍ ሕማማት ምንመ ኢትሰጀለ፡ ቴለል ብናእ ወብንየት ተሕትየት ሕሉል ሻፍግ ለለአትሐዝዩ ክምቱ ተውዴሕ ተሀየበ።

እት ደንጎበ መሻርከት፡ መጋድዕ ቅወት በሸር ሕሉል እግል ልትባሰር እሉ፡ መትሸርሻር አግዳም ሕሊል ጋሸ-በርከ በደል እግል ልትባሰር እሉ፡ እግል መንገፎ ለከሰሰ አትፋዘያት እግል ልግበእ፡ እት ዐድ እግል ኢልእቴ ለትመነዐ ድድ ባልዐ መታበዐት እግል ልግበእ እሉ፡ አትሳናይ ወብናእ መካዝን ዘርእ ወአድውየት ሐርስ እግል ልትሻፈግ ለልብል ወብዕድ ኣራእ ወፈናታት ቀደመው።

ወዚር አረፋይኔ በርሄ እት ደንጎበ ለአሰመዐየ ከሊመት፡ "ደማነት ሙነት እት ክሉ ወእግል ክሉ" ለመብድኡ ካፌ ፈርያት ኣካል፡ ሐምሌ ወፈዋክሀ፡ ወፈርያት ርዝቅ ንዋይ እግል አንተጆት ለአመመ እሰትራቲጅያይ ሰታት ሱረት ርክብት ምኑ ሰበት ሀሌት፡ ክሉ ዐዱ ሐርስ እብ መትሰባል እግል ልክደም እሉ ትፋነ።

ዐንሰበ፡ ዝያረት ሓክም አቅሊም እት ሙዲርያት

ሓክም አቅሊም ዐንሰበ ሰፊር ዐብደለ ሙሳ፡ እትለ ሰነት እለ እት ሕፍዘት ማይ ወትርበት እብ ዓመት፡ እት አራዲ ሐርስ ለገብእ ሀዬ እብ ፍንቴይ ዝያድ እግል ልትከደም እሉ ትላከ።

ሰፊር ዐብደለ ሙሰ እለ ሊከ እለ ለቀደመ፡ ምን ዮም 16 አስክ 26 ጃንዋሪ ምስል ወካይል ሸዐብ ሙዲርያት ዐዲ-ተከሌዛን፡ ሀበሮ፡ አስማጥ፡ ሐልሐል ወሐመልማሎ እተ ወደዩ ሀድግ ቱ።

ደዓም እብ መዓወነት ሸዐብ ወቅዋት ድፋዕ እት ለትፈናተ ድዋራት ወራት ሕሙድ ክምሰል ትሰርገለ እት ሸርሕ፡ ዮም ዓመት'መ እተይ እግል ዓበዮት እት አራዲ ሐርስ እብ መትሰባል እግል ልትከደም ትፋነ።

"ደማነት ነብረ እግል አከዶት፡ ለአግደ ሸርጥ አተላለዮት ሕፍዘት ማይ ወትርበት" ለቤለ ሰፊር ዐብደለ፡ ሐረሰዮት ምስል ሰብ መቅደረት ሐርስ እብ መትዓዋን ግርሀም እግል ለአሸፍሮ ወእተ ልትነዘም ተእሂላት ሀዬ መሻረከቶም እግል ለአዚዶ አትፋቀደ።

መሻርከት እብ ተረቶም፡ መናፍዕ ሕፍዘት ማይ ወትርበት እተ ሐልፈ ሰኒን እብ ዋድሕ እግል ለአሙሩ ክምሰል ቀድረው እት ሸርሕ፡ ለልሰተት በራምጅ ዐማር እግል ልትሰርገል ደለ ምኖም ትጠለብ እግል ለአግዱ ዱሉያም ክምቶም አከደው።

እተ ለተርፈ ሙዲርያት'መ ሕድ ለሸብሀ ሀድግ እግል ልግበእ ክምቱ ተአመረ።

አፍዐበት፡ ወራት መዲድ ዐነድር ወሸቅየት መራክዝ ተውዜዕ ማይ ሰኒ ልተላሌ

መሐገዝ ማይ ሲቶ መዲነት አፍዐበት እግል አርሀዮት እበ ገብእ ለሀለ ጸገም፡ ወራታት መዲድ ዐነድር ወሸቅየት ንቃዋ ወዘያት ማይ ሰኒ ልሰርገል ሀለ።

ሙዲር ምዴርየት አፍዐበት አሰይድ አሕመድ መሐመድ ረጀብ ዲበ ሀበየ ሐብሬ፡ ለእብ ውቅል መሻረከት ሸዐብ ወቅዋት ድፈዕ እብ መሸሮዕ ዐዲ ሀሎ ዕልብ 3 ልሰርገለ ለሀለ በርናምጅ፡ ሰቂል ታንከራት ዲብ ውቁል ዐነክል ወሐፌር ዐወሊ ለሸምል ክምቱ ሸርሐ።

አሰይድ አሕመድ እንዴ አትለ፡ አስክ እለ ሰቦዕ ዐወሊ ልትሐፈር እት ሀለ፡ ሰስ ታንከራት ወ7 መራክዝ ተውዜዕ ክምሰል ትሸቀ ክምሰልሁመ መዲድ ዐነድር ክምሰል ትሰርገለ አፍሀመ።

ለሸቅል ሰኒ ልሄርር ክምሰል ሀለ ለሸርሐው መሻርከት እብ ጀሀቶም፡ ክምሰል ተመ መሐገዝ ማይ ሲቶ መዲነት አፍዐበት እግል ልርሄ ክሰልቱ ዳምናም ክምቶም ሸርሐው።

ምናድል ዑስማን አቡበከር፡ እብ ሕማም አስተሸሀደ

መስኡል ሸኡን ሲያሰት ጀብሀት ሸዐብየት እግል ዲሞቅራጥየት ወዐዳለት ለዐለ ምናድል ዑስማን አቡበከር አድሪስ፡ እት ዮም 28 ጃንዋሪ ዲብ 69 ሰነት ዕምሩ እብ ሕማም አስተሸሀደ።

እት ሰነት 1979 ዲብ ጀብሀት ሸዐብየት ተሕሪር ኤረትርየ ለተሓበረ ምናድል ዑስማን፡ ዲብ መደት ንዳል እግል ሕርየት ዲብ መሕበር ራድኢት ኤረትርየ አስክ ደረጀት ልጅነት ተንፊዝየት ለበጽሐ፡ ሐቀ ሕርየት ሀዬ መስኡል መሕበር ራድኢት ኤረትርየ ፈሬዕ አቅሊም፡ መስኡል ጀዋዛት ወጅንሲያት አቃሊም ዐንሰበ ወጋሸ-በርኩ፡ መስኡል ጀብሀት ሸዐብየት እግል ዲሞቅራጥየት ወዐዳለት ዲብ ሰዐድየ ወባሕሬን፡ ክምሰልሁመ መስኡል ቀሰም ሸኡን ሲያሰት ጀብሀት ሸዐብየት እግል ዲሞቅራጥየት ወዐዳለት አቅሊም ዐንሰበ እንዴ ገብኡ፡ እግል ወጠኑ ወሸዐቡ እብ መትሰባል ለከድመ ምሐርባይ'ቱ።

ሸሂድ ዑስማን አቡበከር፡ በዐል ፈረዕ ወአብ 6 ው'ላድ ቱ።

ዓደት ቀብሩ ሀዬ፡ ዲብ ዮም 28 ጃንዋሪ እት መቅበረት ምሐርበት ከረን ተ'መት።

ጀብሀት ሸዐብየት እግል ዲሞቅራጥየት ወዐዳለት አቅሊም ዐንሰበ፡ እብ እስትሸሃድ ምናድል ዑስማን አቡበከር እድሪስ ለትሰምዐየ ሐዘን እት ሸሬሕ፡ እግል ዓይለቱ፡ መልሀያም-ንዳሉ ወመሻቂቱ ''ኤማን ወሰብር ለሀበኩም'' ትብል።

ኤረትርየ ፀሓይ

ክል አርቡዕ ለትጠ'በዕ ጀሪደት

መዳልያይ፡-
- መሐመድ እድሪስ

ለይኣውት ወአርተያት
* ዘህረ ዐሊ
* ፋጥነ ኣድም

ተለፎን፡ 121797/07121322
ፋክስ፡127749፡ ፅ.ሰ.ቡ፡ 247

ተውዝዕ ጀሪደት፡
ተለፎን፡ 200454

አትአመሮት፡
ተለፎን፡ 125013፡ ፅ.ሰ.ቡ፡ 1284

ደሴአባብ

ዐብደለ መ/ዐሊ (መዐልም)

ለአስበረ ወለሐመደ እት ጀነት

3ይ ክፋል

አርድ ወሰመ እብ ሐፋነት ትጨወገ። የውየዊት ካቤት ምን መሐበር አርሄት ወዐድ ዐሊ ዳከለ ሓርቅ ለሀለ እት መስል ሃባተ ለአከት እቱ ጸሓይ ለሞዳይ።

አብ ሰልመ ስፋፍ ሰኒ ሓርቅ እት እንቱ፣ ምስል ተዐብ አምዕል ቀዳሚት ወትርሃን ላሊ፣ ካልእ ተዐብ ወሐሩቀት ውሱክ እት እንቱ፣ አሰረ ሴረ ንዋዩ ክልኤ ምልትሑ ወሓይዝ ለሀበት እት ለአታረ አሰረ ንዋዩ ንዋት ተፍሪረት ንዋዩ ትማጠ ከትፈረረ።

አርሄት እግለ ሰልአሰ ለእት አፈተ እንዴ ትገሰው እግለ ወእግል ዐድ ዐሊ ዳከለ ዕጉላም ለአስበሐው፣ እት ንሳለ ለመጸአት እግለ ኢሰምዕወ ተአሰምያም አስበሐት። ሀቶም፣ “እግል ሚ ትደውሪ ወአክላብ ነብሐኪ” እት መስሎ፣ ክምሰል አርዊ ረአሱ ዝቡጥ በንበኖም አስክ ሸፍሮም አቀበለው።

አብስተል ስሌማን ምነ እት መሐበሮም ሐስለት ሰድመት ሰኒ እት ልትፈከር፣ “ያአላ ብልዐፎ! ነጆ ዴነ መንገፎ! ምን መራግም እት መጽሀይ፣ ወምን ዕየር እት መዐደይ” እት ልብሎ አስክ አብያቶም እብ እግርዬ አፍግሪኒ ትሳሰዐው።

አርሄት እብ ሐሩቀት ለእግለ ትብል ኖሱ ትደልየ ይዐለት። “ሕትክም ውላድ! ወለት አብሀ! አክል እለ እግልዬ! አማኖምቱ ብእሼ እግሎም ሰዴ ሀለ ኢኮን። አይወ! ምን አሰርዬ በልስ ኢረአው እግልዬ። ሓግላም ወካርባም ልግብአ፣ ቅዩራም ሰብ ኢሴመ። ረቢ ሀለ እቱ ሪም ምድር። ዮመቴ ሐውዬ ወአበውዬ መጦርዬ ምንዲ በዋሮ፣ አክል እሊ እት ረአሼ ወኢተልሀው። የሀው አነ ሚ ትምሰለኒ። አጀኒቶም ወአንሶም እንዴ የአብረደዮም ከአዜ እት ሸፍርዬ እንዴ መጸአውኒ እግልዬ ጀዐተተት ወፈንጠረት ልብሉኒ ሀለው? ምንኮር! እለ ግድም ርኢት ኢኮን ወሰምዕት። አድቦ እሳት ትብለዐክም፣ ክምሰለ ተናን ተአፈግሮ ምንዬ ለሀሌክም። በዲር ወለት ዐንጀ ሰዒድ ኢገብአኮ በሎ በዐስ የአርኤኮክም ምንዲ ገብእ” አርሄት “በዐስ” ለእት ክል ሐሩቀተ ትብለ ዘዐት ተ።

ኣቤ! አርሄት ምን ክል ቀጥፈት መርገም ወዕየር ጠምጠመት፣ እብ ድሁር ወውቁል ትባሸረት ወቀርደዐት ወሐሩቀተ ለተአበርድ እግለ ላቱ ኢረክበት መስለኒ፣ እብ ገሃያት ገብአት ከእብ ብጣረ ትሸግለለት፣ በዐለ አከየ አደብ፣ ዐዶ አርወሐተ፣ አርሄት።

ዐድ አብሰልመ ስፋፍ አደቦም ወመካልቀም እማቱ አድሕድ ኢላቅሰ።

አርሄት ሓለት ጠብዐ ወአደበ ለእግሉ ርኤነ እት ገብእ፣ አብ ሰልመ ስፋፍ ሀዬ፣ ስብሓን አላህ ዐክሰ ናይ አደብ ወመካልቅ አርሄት ቱ። ፍንቲት አክላቀም ወመካልቀም ፍንቲት ምድር ወሰማቱ። እሳት ወማይ ቶም ምን አሕድ፣ ክሉ ክሉ ኢልትማጽአ ወኢልትራከቦ። ድድ አሕድ ላቶም ነባት ወጀማድ ቶም ምንመ እንብል አትካባድ ኢኮን።

ስፋፍ በዐል አከይ ሰያሰ፣ ብጥረት ክርሜደት፣ ወምልትሕ ብርስተት። ግርመት እት ደንጎባሀመ የአትዐሬቱ። እብ ሕሙድ አደቡ ላኪን፣ ስምዐት ሰኔት ወመቅሬሕ ዕጉል ዐለ እግሉ፣ እብ ክሱሰ ግርመት ሁሉግ ኢለአምር። ምስል ክሉ እብ ሕሸመት ለልትሌሌ ቱ ለዐለ። እምበል ጎሩ ትቅረበኒ ወመታሊት ሊዴ እትነ፣ ጎሩ ቲሪመኒ ኢልብል። ወቅት በአሰ እግል ዕሬ ወወቅት ፈረሕ እግል መሐበር ወገማል ልትሀጎሩ ዐለው መሳኒቱ ወሰብ አምሩ አብ ሰልመ ስፋፍ።

ስፋፍ ዕለታይ ኡከቱ ወሰምዕ ክልኤ እዝሁ መንኮር ቱ ለዐለ። በአሰ ወሄረሪብ፣ ሸኬ ወአመሸኬ፣ በአሰ ወደኪለት፣ አርትዕ ወአትዓሬ፣ ዝበጥ ወትዝበጥ፣ ሰመዕ ክልኤ እዝሁ ወመቅሬሕ ሔማሁ ዐለ። በዐል ሸንርብ ሐቀ አርትዐ በዐል ዒረት ሸክዩ። ሓለት እም ጼዋሁ እት ወግም እንዴ ወደየ ሀዬ፣ “መካልቅ ወድ ሚን አደመ ብዞሕ ቱ ረቢ ካርዑ ልግበእ። ላመ በሸሩ አሕድ ምንዲ መስለ ለአደቡ ላቱ ረቢ ደልዩቱ” እት ልብል እብ ክሱሰ ግርመት አርሄት እት ልትዐጀቦ “ያረይ እሲት ሓስድ ዘሊል እንተ ስፋፍ ሌጠ ሃድሀ ሀሌከ” አክል ቤለውተ፣ “እሀእ እሀእ ኣቤ! ብጥረት ታክየት ወምልትሕ ፍሰት ወፈርሐት ላተ ብእተ። ላኪን “እብ ገረመ ማይ በሐርመ ኢትሰተ” አነ አብ ሐጨር! ክምሰለ ልትብሀል፣ ምስል እለ ግርመት እለ ነብር ለሀለ ስፋፍ፣ እግል እሳት እንዴ ትዓዳቱ። ሐሬ ሀዬ ረቢ ግምሸ ከልቁ አለቡ በሪ ወዴክም፣ አርሄት ምስለ ግሩም በሸረ፣ አደበ ሰኒ ምንዲ ገብእ፣ ወስፋፍ ምስለ ክፉእ በሸሩ መክሩሀ ምንዲ ገብእ አደቡ፣ ከንዶእ እንዴ ኢኮን እት ገበይመ ወኢትራከበው ኢኮን። ግምሸ ከልቁ አለቡ ሞላይ! አሀእ፣ አርሄትመ ምስል ግርመት፣ አደብ ሰኒ ምን ለዐሌ እግለ፣ ቶቤኮ እት ረቢ ዕንታትመ ወይሐድገየ” እት ልብል ላመ አከየ አደበ ክራር ምን ዕንታት ሔስደት ገብእ እግለ ክምሰል ዐለ ብእሰ ስፋፍ እት ደግም ልትሰምዕ ዐለ።

መደክለት ምን ዐድ ስፋፍ ክምሰለ ርኤናሆም እምበል ፍሬ ትፈንጠረው። ስፋፍመ አስክ መውዕሉ፣ ንዋዩ እንዴ ነስአ እምበል ደሚር ፋይግ ትብገሰ። ጸሓይ እለ ነሃር እለ ወልደ ወወድ ወልደ እንዴ ነስአት ማጽአት ለሀሌት እት ትመስል “አሸሀድ ወአሻርዕ” ቴሉ ለሞዳይ።

ስፋፍ አሰረ ሰለስ ሴሩ እት ገብእ ምን ጽላል እት ጽላል ለሃፍት ወለዐልጅ ዐለ። ላሊ እሰእኑ ምን እግሩ እንዴ ኢለሓርጥ ወወሪዱ ማያት ብሩዳት እንዴ ኢዘሬ፣ አምዒታዩ ምን ኦፈ ልቅመት እንዴ ኢከሬ፣ ሼክያይ እብ እሲቱ እንዴ መጽአዩ ሸኬ እግሉ አምሰ። እግሉ ክምሰል ሳርሐ እብ ሀማት ወሸቀላት አደብ እሲቱ ወግዋሬሀ እት ልትባለሰ ትመየ። ፈጅራተ ምስል ሰብ ዕሬ ወመደክለት ጸብሐት ዞዕ ወጽራር አስብሐ። ሀቱመ እምበል ፍሬ እንዴ ትፈንጠረ፣ ከዝያድ አክይድስ ወዕየር ወሰከ። ሐቀ መትፈንጣር መደክለት መመቅረሐት እምበል

ፍጃን ቡን ወሐኑክ እት አፋሁ እንዴ ኢወዴ አሰር ሴሩ ትበገሰ። ለሐጨር ኮዱ ወለ ክፉእ ገዴታዩ ሰኒ ወአማን እብ ኦፈ ወተለፍ ክምሰል ቅዶታይ እት በሕ በጽሐ። አልፋፍ ጋብእ እት እንቱ ሐያቱ እት ደንጎባሀ ባጽሐት ለሀሌት መስለት እቱ። ምስል እለ ክሉ ሃባት ጸሓይ እንዴ ትወሰከዩ ቀኒጽ ወግሳይ ቅድረቱ ሰአነ። አርወሐት ምን ባአዊተ ትጀራብሐት። ክልኤ ዕንቱ ምን እቅማተት ንዋይ ረአየን ምነ እተ ሓንቴሀ ረግጽ ለዐለ ያብለት ቅብላት አቅማት እግሉ አበየ። አፋሁመ ምን ‘ሀ’ ወ ‘ዐስ’ ትም ሕትም ቤለ። ክልኤ እዝሁ ምን ሰምዐት ጭፍር ወንቃይ ቶናይ ወገዓር ሐማሳት እንጉሊ ጽምት ገብአየ። ኣክረቱ እግል ትገርም እብ ሸሃደት ነቅመ።

“ያረቢ ኣክረቼ አገርም። ወሸሃደቼ አርቴዕ እዩ። ሐቅዬ ከሬኮ፣ እተ ፍንጌዬ ወፍንጌ ራሐቼ ገብኦ ለሀለው ሰብ እቤ ወትብሀልኮ። (“አሸሀደ ወአነ ላ እላህ እለ አላህ ወመሐመድ ረሱለሁ”) ሞት ሐቅ ተ ወሐያት ሐቅተ! ኢሐቅ በዲር ኢከለቅካሀ ሞላይ! ሓሸእ፣ ቤለ ከእተ ምትክራሩ እት እንቱ መሸሀዲቱ እንዴ መደ ልትባለሰ ወዐለ።

ናይ ረቢ ትሐይሰ ወትትፈደል፣ ማሲ ምድር ዐስተር ደልአባብ ጣነበየ። ለሀነትል ጋብእ ለዐለ ገሮቡ ዉሰ ዉሰ እግል ሊዴ እግል ልትራወት አንበተ። አርወሐት ሐለተ ምን እት ሐፋነት እት በራደት ሰበት ትሐይሰ ሐቀ ብዞሕ መትራዋት ወመትናሳር ሐዋን ሐረከት እንዴ ወዴት፣ እግል ምዕያር ቅብለት ወግብለት እንዴ ኢፈርግ አሰረ ንዋዩ ሸፍሩ ዔረ።

አርሄት እለ አምዕል እለ ላሊሀ ወጽብሐተ ዳልየት ምንመ ይዐለት፣ ምነ ለለአከ ብእሰ ክምሰል ሀለ ኣምረት ሰበት ዐለት፣ እብ ምዕያሩ ክለ እግሉ ለትገብእ ለቴለ እንዴ አትዳሌተ ጸንሐቱ። “ሼጣን ወጅኑዱ ዮም ላቱ የአምረክም ወኢትአምሩኒ” ትብሎም ለሀሌት እት መስል፣ እግል መንገፎ ስፋፍ ጠብ እንዴ ትዐንደቀት እብ ረቢ ከፍለያተ ግርመት ወገዴታይ ኩኑን፣ ምስሉ ለዐል ወትሐት ትረገሰት።

ኣቤ! እለ ምሴት እለ እት ሐያት ስፋፍ፣ እብ ለወቅት ወፈርሐት ለአምሰየ ምሴት እት እንተ ዔረቶም ዐድ ስፋፍ። ስፋፍ አርወሐቱ ክምሰል አቀበለት፣ አርሄት እበ ግሩማይ አፋታየ በስመት ወዴት እግሉ።

ሀቱመ “አሰናይ እንቲ ገብአኪ እሲቼ!! ገጄ ወብሶቼ! ዲመ ስሕቀት እርኤኪ እግል ትትፈሰሰ ገኖበቼ። ኣቤ፣ እንቲ ግብኢ መቅርሕዬ እግል ትዚድ ፈርሐቼ። እት ሰሓቅኪ ሀሌት ለምለዐል ክሉ ትምኔቼ። ዮም ምስልኪ ጀሀረት ጽብሕ ምድር እንቲ ናይ ዲመ በርሀቼ። ወፈንጎሕ ምስልኪ እት ረሃበት ጀንት ትገእ ሰከንኪ መዳውያይት ክል ክትፈቼ!! ወሴፈይት ጸልዐቼ፣ አነ ወእንቲ ዎሮት ቀልብ ወስረትኪ ጀሀረተ ኢትትዓደል እት ሱረቼ። ኣቤ! ወሬሕ ዐሰር ራብዕ ከፎ ምስል ጽልመት ላሊ ሐራሰ ትትዓደል ሐሰብኪ። ሚ ብእኪ ገብእ ክትፈት ትትወገር እምበል ኢኩይ ለአደብኪ” ልብለ ለሀለ እት መሰል ንዋዩ እንዴ ኢለሐልብ፣ ክም ስክበት በዐል ደሚር ፋይግ ምን ጽባብሑ እብ ሰካብ ሕንራር ሰካብ አስመዐ።

ኣቤ፣ እለ ምሴት እለ ምሴት በኪተት ወሰዒደት እት እንተ ዔረቶም ለክልኦት ሰብ ጼወ።

አርሄት ድራር እብ ተአሰትህል ኦትዳሌቱ እግሉ ብእሰ። ምነ ሐፍሰት ወጠዐመት ሐሊብ መጤት ወመዐር ኦትዐሬት፣ አብሸለት ወሰንከተት፣ ቡን ትቀሌት ወትወግአት፣ ረአሰ ወድገም አሰክ አከደር ዓለዮተ አግረመት ወወጅህት። ድግም እብ ሀዳአት ትሰአለት ወበልሰት፣ ሰሓቅ ወአክሞማስ፣ ድግም እት ረአሱ ወሰከት። ክልኤ እዴሀ እብ ረዋሳሰ ገኖበቱ ሰኒ ሐሰት። በደል መትራጋም ወመትሐራባዋ ሰላም ክልኦት ሔመ እብ አማን አከደት።

ስፋፍ ለጭቡሊት ዐለት በሸረቱ ሰኒ ትፈሰሰት። ክልኤ ዕን ግርመት ወመማኒት ሔመ ረአየ። እዝን ምን ጸመም ቀቄዕ ገብአየ ከረዩም ወቅሩብ ሰምዐየ። ሰሓቅ ወሃጁክ ዝያደት ለውቀት ገብአው እግለ ምሴት። ለሀዳአት ወለ ሰላመት እት ክል አርካን እዲነ ምዱዳት ለሀለየ መስለ እቶም ዐለየ።

ላሊ ሳዐተ ትከፈለት። ስፋፍ ምን ሰካብ ጽባብሕ ወቅያብ አርወሐት እግል ዓፈ እሲቱ እብ ግሳዩ ገብአ። አርወሐቱመ ክትፈት ከእግል ክትፈተ ጋንሐት። እብ ደሚር ክሾዕ እተ ምን ነዐም እዲነ ተሀየበቱ፣ እሲት ግርም ክምሰልታመ ደሚሩ አሰአለዩ። ዲበ አደበ ለእኩይ ሰብር ክምሰል ለአትሐዝዩ፣ ወእተ ምን ረቢ ትከፈለየ ጀላል ወግርመት ሸክር ክምሰል ልትወጀቡ ትየቀነ። እብለ ሀዬ እተ እግለ ረክበ ሸክር ወእተ ለእግለ ኢረክበ ሰብር ደቅበ። ሐቴ ከእብ አምዕለ ክምሰል ትሰልሕ ወትነፍዕ ምን ረቢሁ ትየቀነ።

አርሄት ብእሰ አክል አሕድ አመት ርሑ ዋዲ ክምሰል ሀለ ተአከደት። እት ደሚረ ለዐለ ወሰካብ ካልአ ለዐለ፣ በአሰ ምስል ዐድ ዐሊ ዳከለ ቆቅሰ ሰበት ዐለ ሐቀ አክሞማስ፣ እግል ትሀደግ እቱ ሰበት ሐዜት፣ እብ ክእኒ ቀዋቀሎት ሀገጊ ሐዜት እት ብእሰ።

“እቤ” አብ ሰልመ” ፡

ስፋፍ፣ ሚ ትብይ እም ሰልመ? በልሰ ስፋፍ ተውድሕ እት ለሐዜ ምነ።

አርሄት አዜመ ሰኒ እት ትትፈከር፣ “እንትም ሃልክም ቱ ገብእ አክል እሊ ምንዲ ትካረፍኩኒ? እምበል “እቤ፣ ለእግለ እቤ፣ ሚ ገብእ እብ ሑድ ወብዞሕ ለነቀምኮ ሚ ሀሌት?

ዓማር ብቅል፣ እት ግብለት በሐር ቀየሕ

ሰመር፣ ኣብረሃም በየኔ

እተ ሐልፈ ኣውካድ ቅሩብ፣ ኣንፋር ቅስም ጀራይድ በሀለት ኤረትርየ ኣልሐዲሰ፣ ሐዳስ ኤርትራ፣ ወኤረትርየ ፕሮፋይል እት ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፣ ዝያረት ሸቅል ዋድያም ዐለው። ከምሰል መስኡል ዐማር ብቅል ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ኣሰይድ መሐመድ ዐብደልርሕማን ዕመር ለወደወ መቃበለት እንዴ ተሌት ትትቀደም፦

ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፣ ናይ ባዶብ ጠቢዐት ለቡ ኣቅሊም እት ገብእ፣ እትሊ ኣቅሊም ሐፋነት ድቅብት ወዝላም ሕድት ሰበት ተ፣ ለብቅል ዲቡ ኣጅናስ ብቅል ሐፋነት ለልክህል ክም ዕጨይ ዐርኮከብ፣ ሾረ፣ ዐቅቡ፣ ህጥም ወዐረት ቱ። ሐቀ ሕርየት እተ ኣቅሊም ብዞሕ በራምጅ ዐማር ብቅል እግል ለኣናብት ቃድር ሀለ። እሊ ህዬ ዲበ ማይ ለልትወጀድ ዲቡ ኣካናት ክም ኣጥራፍ ረሐይተ፣ ኣቦ፣ ግብለት ወምግብ ደንካልየ መሓዛት እብ ብዝሔ ለልዐይር እቱ ምድር ልትጀረብ ወለተኣትናይት ፍገሪት ትትረከብ ምኑ ለህሌት ቱ።

ሰኣል፣ ዐማር ብቅል ሚ ጅንስ ወራታት ሰርግል?

በሊሰ፣ ቅስም ዐማር ብቅል ሐን ውዛረት ሐርስ እት ገብእ፣ ሰለሰ ውሕደት ከምክም፣ ህተን ህዬ ውሕደት ዐማር ሐምሌ ወፍሬታት፣ ውሕደት ዳፍያት ብቅል ወውሕደት ኣዝረኣት ተን።

ሰኣል፣ ፍሮዕ ዐማር ብቅል፣ እትሊ ምድር ኣጻምእ ከኣፎ ትሸቁ ዲቡ ህሌኩም?

በሊሰ፣ ዐማር ብቅል እትሊ ኣቅሊም ቀደም ሕርየት ይዐለት። ሐቀ ሕርየት ላኪን፣ ክል ድዋራት እበ ሀለ እግሉ ኣብካት ሐርስ መትነፈዓይ እግል ልግበእ ጅህድ ተኣንበተ ወዲበ ዓያን ማይ ለቡ መሓዛት ሐምሌ፣ ፍሬታት፣ ተመር ወኣካልመ እብ ሑድ ቅያስ እኑቡት ሀለ። እት መደት ቅድምት፣ ሸዐብ እብ ርዕዮ፣ በሐር ወተጃረት ሌጠ ልትናበር ለዐለ፣ ኣዚ ዐማር ብቅል ውሱክ ሀለ። እለ ዐማር ብቅል እት ሐርሲሌ ለትትበሀል ኣካን እብ ክልኣት ሄክታር ተኣንበተት። እትለ መደት ኀነ ህዬ ዲብ 70 ሄክይታር ለገብእ ምድር ሐምሌ ዝሩእ ለሀላ ቱ። እምበልሁመ ፍሬታት ክም ዘይቱን፣ ለይሙን ወተመር ልትዘረእ ሀለ። ተመር 80 ሄክታር ለገብእ ምድር እቱ ዝሩእ ሀለ ወፍገሪት ሰኔት ርክብት ምኑ ህሌት። ለዐማር ብቅል ምን እሊ ወለዐል ወሄረረት ዐለት ላኪን፣ መታክል ናይ ባልዲን፣ ኤተቢት ጨበል (ካምሲን) ወኢመትከምካም ሰካን ወብዕድ ሰበት ሀላ ቱ።

ምነ 40 ኣልፍ ሄክታር ለገብእ ርሕብ ምድር ጣፈሕ፣ ልትዘረእ ለሀለ 1000 ሄክታር ለገብእ ምድር ቱ። 80 ምእታይት ምን ምድር ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ጋድሞታት ጣፈሕ ቱ። ኤራሎ፣ ኪኒረ፣ ኢንካዕሌ፣ ረሞደ፣ ወእት ብዕድ ኣካናት ሐርስ እክል እንቡታም ህሌነ። ለኣዝረኣት ህዬ ሐፋነት ለልክህል ማሼለ፣ ብልቱብ ወዕፉ እንዘርኡ ህሌነ። ሸንራይመ በቅል መኢኮን እግል ንጀርቡ፣ ምን ውዛረት ሐርስ እንዴ ኣምጸኣነ እት ዋዴ ወኪኒረ ሰኒ ባቅል እግልነ ሀለ።

ሰኣል፣ እግል ሐረሱቶት ሚ ሰዳይት ትወዱ፣ ወእብ ኣፍራድ ቶም መመሕበር ሐረሱቶት ለመትከምካሞም?

በሊሰ፣ ለሐረሱቶት እብ ኣፍራድ ቶም ለሸቁ። ሕነ ህዬ ሰዳይት ኣላት ሐርስ፣ ትራክተራት እምበል ድፎዕ ነኣመጽእ እሎም ወኣድውየት ባልዲንመ እንወጅድ እሎም። እሎም ሑዳም ሐረሱቶት፣ እግል ንጠውር ህዬ ተዕቢኣት ወትሉሉይ ድሩስ ነህይቦም። ኣድረሶት ሐረሱቶት ለልትበሀል በርናምጅመ እት ሰለሰ ንቅጠት ዐዳይሎ፣ ደረብ ወዴን እንቡታም እሎም ህሌነ። ለሐረሱቶት እትለን ምግባያት ኣካናት እንዴ ትጀመዐው ምን ኖሰኖሶም ተጃርብ እት ነሰኣ፣ ሚ መታክል ሳድፎም ክም ሀለ ሕድ እት ለኣደርሶ፣ ለምድር ረዩም ሰበት ቱ ኣሰክ ሕነ እንመጽኦም ሕሉል ኖሶም ለባሰሮ ዲቡ መዳርሰ ወዴነ እሎም።

ሰኣል፣ እት ጀርቤታት ሐርሰ ውብሑሰ ህዬ ሚ ሳድፈኩም?

በሊሰ፣ ምነ ለሳድፈነ መታክል፣ ድቅብት ሐፋነት ህሌት እብ ሰበብ መትባዳል ሓለት ጀው፣ ሕዳን ወእት ኢወቅተ ለትመጽእ ዝላም፣ ባርኖሰመ እግለ ዕፉን ለኣዚ ምነነ ዐለ፣ ዮም ዓመት ላኪን እተይ ሰኒ ረከብነ ምኑ።

ሰኣል፣ ሐረሱቶት ከኣፎ ልትናየቶ ህለው ምሰል እሊ ሐርሰ ሑዲሰ?

በሊሰ፣ ሐረሱቶት በዲር ለመድ ምንመ ይዐለ እሎም፣ ለፍገሪት እተይ ሄክታር ዶል እንቀይሱ ብዞሕ እተይ ቱ ለረክቦ። ምን ኦሮት ሄክታር ከመዶረ ኣሰክ 40 ኩንታል ለረክቦ ዲቡ ወክድ ሰበት ሀለ፣ ኢለኣበቅል ልብሎ ለዐለው ቶበ ብህላም ህለው። እትለ ህዬ ሸፍር ጠቢዐት ክም ኮምፖስት እንዴ ሸቀው፣ ክል ሐረሰታይ ምን ሸፍር ሰናዐት እግል ልትደገግ ቱ ለነኣደርሶም። ሸፍር በሰር ኖሱ መምኖዕ ሰበት ቱ፣ ምን ሀረሞ በሐር ለልትሸቁ ሸፍር ጠቢዐት ህዬ ሰኒ ጋይሰ እግልነ ሀለ። ምን እሊ ምን ባጼዕ 5000 ልትር ኣምጸኣነ ወዲበ ግረህ ክም ገብኣ፣ እተይ ሰኒ ሃይቦም ሀለ፣ እብ ፍንቱይ ዲብ ተመር።

ሰኣል፣ እት ሐምሌ ከኣፎ ህሌኩም፣ እት ረሀየት ሱግ?

በሊሰ፣ እተይ ሐምሌ እት ሱግ ረሀየት እምጹእ ሀለ፣ ምሸክለትለ ሐረሱቶት ላኪን ናይ መዋሰላት ተ። እት ከረ ኣፋምቦ ላኪን ሐረሱቶት ምን ቅሩብ ቶም ፈርያቶም ዲብ ዐዳገ

መሐመድ ዐብዱልረሕማን

መጽእ እግልነ ሀለ።

ሰኣል፣ ተመር ምነ ብዕድ ፈርያት ሐርሰ ለፈንትዩ ጋር ሚ ሀለ?

በሊሰ፣ ተመር ፍንቱይ ወኔፍዓይ ዕጨይ ቱ። ማይ እብ ብዝሔ ለኣትሐዝዩ፣ ሐፋነት ወሕማማት ልክህል፣ ኣሰክ እት ትርበት መልሐት ኣጥራፍ በሐር ሰኒ በቅል ዲቡ። ለሰትዩ ማይ ላኪን ጥዑም እግል ልግበእ ቡ። እት ኣሸፈሮቱመ ብዞሕ ተዐብ ኣለቡ። ተመር ምነ ብዕድ ብቅል ለትፈንትዩ ኣግደ ጋሪት ህዬ ለናይ ኣትዳቃል ተ። ተብዐት ወኣንስ እግል ትፈርግ ሰበት ኢትቀድር፣ ምኤምራይ ለኣትሐዜከ ወድሩሰመ ለኣትሐዜ።

ሰኣል፣ ብቅል ተመር ለብእቱ ድዋራት ኣቅሊምኩም እሰዉቱ?

በሊሰ፣ ተመር እብ ብዝሔ ዛርኣም እቱ ለህሌነ ባካት፣ ረሐይተ፣ ዐዳይሎ፣ ኣቦ፣ ዋዴ፣ ዒላደማን፣ በልዕቡይ፣ ዐቤ፣ ዳራብ፣ ወብዕድ ኣማክን ናይለ ኣቅሊም እት ኣርብዒተን ምዴርየት ዝያድ 35 ኣልፍ ዕጨይ ተመር ሸቱል ሀለ። እሊ መሸሮዕ ተመር እት ኣቅሊምነ ምን 1994 ለኣንበታ ቱ። ኣሰክ እለ ህዬ 83 ሄክታር ለገብእ ምድር ተመር ዝሩእ ሀለ።

ሰኣል፣ እተዩ ህዬ ከኣፎ ልትቀየም?

በሊሰ፣ እት መደት ለቅድምት ሐረሱቶት ለሸቅል ኣዳቃሉ ለኣሙሩ ሰበት ይዐለው፣ እተይ ለህይብ የዐለ፣ ኣዚ ላኪን ምን ውዛረት ሐርስ ቁድረት ተመር እት ዐሰብ እግለ ሐረሱቶት መፍርየት ተመር፣ ናይ ሰለሰ ወሬሕ ድራሰት እት ዐሰብ ሀበዎም። እት ኣካኖም'መ እንዴ ጌሰዎም ከደርሰ ሀበዎም። ለኣዳቃል ክም ቀድረው ላመ እተይ ሰኒ ዜደ ወተሰጀዕ ሰበት ረክበው፣ ተመር መክሰባይ ዕጨይ ወምሰል ሓለት ጀው ወትርበት ምድሮም ለናሰብ ራክባሙ እት እንቱ ህለው።

ሰኣል፣ ዘርእ ወጂብ ከኣፎ ትወዱ?

በሊሰ፣ እግለ ሐረሱቶትነ፣ ዘርእ ሕሩይ ምን ሱግ-ጸሊም እንዴ ኢገብእ፣ ምን ውዛረት ሐርስ ለመጽኣ እንወዜዕ ዲቦም። ብቀዕ ዘርእ ህዬ ነህይቦም ህሌነ። ዕፉን፣ ማሼለ ወሸንራይ፣ ምን ኣካል፣ ድንሸ ጥዑም ዘርእነ ወፍገሪት ሰኔት ትረከበት ምኑ።

ዕጨይ ተመር ዲብ ኣቦ

መሐመድ እድሪስ

መጅልሰ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትርየ

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ

2ይ ክፈል

ሳልሳይ፦ ኸልፍየትለ ቀራር፦

ኸልፍየት ናይለ ቀራር ግንሐት ምህም ቱ። ሰበቡ እብ ኑዕየት አወላይ አው ፍንቱይ ቀራር ሰበት ገብአ እንዴ ኢገብእ፡ ዲብ ፋዩሕ ወምህም ታሪካይት ዐመልየት ሰበት ገብአት፡ እብ ክምሰል እሊ ህዬ እግል ልትከምከም ቀድር።

1. ቅደይ እብ ፋየሕ አው ቁሪነ ሐቀመ ረኤናሁ፡ እግል ጽበጥ ስያስያይ ኸይናት ለፈዴሕ የም አለቡ ታሪካይ ሐቃይቅ ቦም። ሰበት እሊቱ ህዬ እምበል አትራዛቅ፡ አሕዳሰ ለናይ አማን መረበዮም እግል ልጽበጦ ቦም። ታሪክ ክምሰለ ለአክዱ፡ ሸዐብ ኤረትርየ ሐቀ መትፈላል ፋሸሸታይት ኢጣልየ ፈደሖት ካልኣይ ሐርብ እዲነ ክምሰል ክሉ ገባይል ዐለም ሐቅ ተቅሪር መሲሩ እግል ልርኩብ ዐለ እሉ። ምናተ እዳረት ኣምሪከ እብ ገበይ መነዘመት ምጅልሰ ቅራን፡ ታሪካይ፡ ስያስያይ ወቃኑናይ ሐቅ ሸዐብ ኤረትርየ እንዴ ኪድኩ፡ እግል ሸዐብ ኤረትርየ ዲብ ሰነት 1950 እብ ሒለት፡ እብ ምስምሰ ፈደረሽን ምስል እምብፍራጦርያት አቶብየ ቀርነየ። እዳረት ዋሸንግቶን እግል እሊ ገባይል እሊ ናይ ምስተቀበል በክቶም እግል ልቀርር ለሰሜሕ ሚሳቅ መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ለልትዐዳዊ መባጥሩ እብ ገበይ ናይለ ወቀት ለሀይ ወዚር ካርጅየተ ለዐለ ጆን ፎስተር ደላስ እንዴው ወደ “ እብ ገበይ ቃኑንየት ረአይ ሸዐብ ኤረትርየ ላብድ ዲብ ወግም እግል ልእቴ ዐለ እሉ። ምናተ ጀላብ ስትራተጅያይ መናፍዕ አሜርከ ዲብ በሐር ቀየሕ ወእድንያይ ሰላም ወመስኩብት፡ እግል እለ ደውለት (ኤረትርየ) ምስለ መስንየትነ ላተ አቶብየ ምን ትትቀረን ምህም ቱ” እት ልብል ሸርሐ።

ለቀድየት ላኪን ዲብ ሌጠ ለተሐደደት ይዐለት። ሸዐብ ኤረትርየ፡ እምብራጦርያይት አቶብየ ዲብ ሰነት 1962 እግል ፈደረሽን ክምሰል ሸጥበቱ ወእግል ኤረትረይ ሐቴ ምን አቃሊም አቶብየ ክምሰል ወዴተ፡ ምን ቅያስ ወለዐል እኩይ ቴለል ሳደፈ። ምናተ ሸዐብ ኤረትርየ እግል ናይ አቶብየ ናይ መትሓባር ቀራር እዴሁ እንዴ ረበዐ ኢትጸበረ። መቃወመቱ እንዴ ሀረሰ፡ ምን ሰልፍ ሕምሳታት እንዴ አምበተ ስያስያይ ወዲብሎማስያይ ንዳሉ አተላለ። ሸዐብ ኤረትርየ፡ እግል መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ፋእደት ኢረክበ ምኑ፡ ክሉ ለአቅረበዩ ሸካዊ፡ አሴራር ሰላም፡ ለደፍዐዩ እስትሸሃድ ዐውል ኢተሀየበዩ። እግለ ሐቀ አሴራር ሰላም ስያስያይ ንዳል ዲብ ሰብተምበር 1061 ዲብ ግድለ ስለሕ ተዐደ። እግል ሺመት ንጉስ ሀይለስላሴ ለሀንቀልቀለ ወእግል እዳረት አሜርከ ለዳየገ ኤረትርያይት መቃወመት እግል አብደዮት። ንዛም እስትዕማር አቶብየ ለአጅረዩ ጀራይም ወአከይ መዋዲት እህትማም ኢተሀየበዩ።

ዲብ ሐልፈየ 30 ሰነት ንዳል ኩፈሕ ምስለሕ (1961-1991) ሸዐብ ኤረትርየ እግል ሕርየቱ ወወጠንያይ ሕሸመቱ እስትሸሃድ ቃሊ ልደፈዕ ዲብ ህለ፡ መስተዕምረት አንዘመት አቶብየ እብ ክልኢቱ ናይ ምውዳቅ ወምፍጋር ሕየል ባህለት አሜርከ ወእትሓድ ሶቬት ለዐለት ዲብ ልሰዴ ዲብ ረአሰ ሸዐብ ኤረትርየ መጅዘረት ጅማዕየት ወምድር ዲብ አባደሞት መዋዲት ወደው። እብ ጀሀት መነዘመት ምጅልሰ ቅራር፡ እድንያይ ምጅልሰ አምን ወእተሓድ አፍሪቀ (መነዘመት ውሕደት አፍሪቀ ለዐለት) ህዬ ርኡይ ወስሞዕ ኢፋሉታይ መባጥር ነስአት።

ዲብ እለ ቀድየት እለ ለለአትፈክር፡ ሸዐብ ኤረትርየ፡ እግል ቅዋት አቶብየ መስንየቶም አቶብየ እተሓድ ሶቬት ለዐለት ለለአከጅል ፈሸል ክምሰል ረፍዐው ኤረትርየ እስትቀላል ኤረትርየ ክምሰል ልትአከድ ክም ወደ፡ ፍሬ ንዳሉ ጀላብ እግል ኢለአዳውር፡ አሜሪከ እ ገበይ ርኢስ አሜርከ ለዐለ ጂሚ ካርተር ወዲብ ውዛረት ካርጅየት አሜርከ መስኡልይ ሸኡን አፍሪቀ ሄርማን ኮህንን እንዴ ወዴት ትሉሉይ ስልብያይ ወራታት ወዴት። እዳረት አሜርከ ዲብ እሊ ካይን ወራታት እሊ እግል ሕርየት ወእስትቀላል ሐቅ ተቅሪር መሲር ሸዐብ ኤረትርየ እግል ዐንቀፎት ዶል ፈደረሽን ወዶል ህዬ ኮንፈደረሽን ምስል አቶብየ ለልብል መሻሬዕ ዲብ ለአቀርብ ትረአ።

ምናተ ለምን ታሪክ ብዙሕ ለደርሰ ሸዐብ ኤረትርየ፡ እግል አቶብዩን አሜሪከ ምን ሐዲስ ዋይዲባቶም እት መዓል እግል ለውዕሎ በክት ይህበዮም። እብ ዐውል ቃሊ ውላዱ ወእብ ሒለቱ ዲብ ሰነት 1991 ሕርየቱ አምጸአ። ታሪካይ ወስያስያይ ሐቅ ሸዐብ ኤረትርየ እግል 44 ሰነት ንዞዕ ሐቀለ ሐቀለ ጸንሐ ዲብ ሰነት 1993 ክም እብ መራቀበት መነዘመት ምጅልሰ ቅራን እብ ሰርገለዩ ረፈረንደም (እትፍተእ)፡ ሕርየቱ ደማን ክምሰል ረክብ ወደ። ኤረትርዩን ህዬ ምን 23 አስክ 25 ኣፕሪል 1993 ዲብ ገብአ ረፈረንደም 99.8 ማታይት አይወ እግል ሕርየት ታሪካይት ክርንቶም አስመዐው። እብሊ ህዬ እግለ እብ ሰበጣነት ለአከደወ ሕርየት እድንያይ ቃኑናይ ኸላሰት ወደው እሉ።

2. ሕኩመት አቶብየ እብ ሕዱድ እንዴ አምሰመሰት፡ ዲብ ሰነት 1998 ድድ ኤረትርየ ሐርብ ሀረሰት። ለደግሸ እበአማን ናይ ሕዱድ ምን ገብእ መደምራይ ሐርብ እግል ወለያት ምስምሰ ወኢገብአ ዐለ። ሰበቡ እብ ገበይ ዕልምየት ሒለት ሕዱድ እግል ትቀይር - እግል አፍካር አንዘመአት አቶብየ ለለአስተዕምር ገብአ ምንገብእ - አኸተመ። እበአማን ናይ ሕዱድ አከይመቅርሕ ዐለ ምንገብእ፡ እብ ክልኢቱ አግቡይ አው እብ በዐል ምግብ - ሳልሳይት ጀሀት - እግል ልሰከብ ቀድር ዐለ። ህቱ ኢትቀደረ ምንገብእመ እብ እድንያይት ቤት ፍርድ ወደበአ ዐለ። ምናተ ሰብ ሰልጠት አቶብየ፡ ሀደፎም ብዕድ ሰበት ዐለ፡ እብ ሕዱድ እንዴ አመሰመሰው፡ መደምራይ ሐርብ ወለዐው። ምናተ ሰብ ሰልተት አቶብየ እግል ሕኩመት ኤረትርየ እግል አውደቆት ዲብ አካኑ ጀዋሲስ ወገብር ለገብእ እሎም ንዛም ዲብ አስመረ እግል ትክለት እግል ኤረትርየ ምን ሐዲስ አስተዕመሮት ለሰተተወ እስትራተጅየት ክምሰል ፈሸለት እግል ሚነት ዐሰብ እግል ራቀቦት ለዐለ እሎም ሕልም ረመጽ እንዴ ትከዐ እቱ ክምሰል ክም ዐቦረገ ዲብ ሰነት 2000 እትፋቅየት አልጀዛእር እግል ልፈርሞ ትቀሰበው።

3. ዲብ ዮም 15 ኦክቶበር 2002 ፍንጌ ድወል እለ መንጠቀት “ስዳይት ረስምየት እግል ክልቀት” እበ ትብል ምስምሰ “ ገለድ ሰንዐ” ምንመ ተአሰሰ፡ አግደ ሀደፉ ላኪን ዲብ ረአሰ ኤረትርየ ስያስያይ፡ ዲብሎማስያይ ወእቅትሳድያይ ከሪም እግል ክልቀትቱ ለዐለ። ዲብ ወደዉ ጀርቤታት ህዬ እብ ፍዕል እንዴ ፈሸለ ተርፈ። አንፋርለ ገለድ ላተን ድወል ሰረን አንሰሐበየ ወሰረን ህዬ ዲብ ናይ ኖሰን አዝመት ሰበት ትሸመመየ፡ ለቴለል እበ ፈይሐ ሸክለ ትቀየረ።

4. ወራት አሸሮት ሕዱድ ኤረትርየ ወኢቶብየ፡ እብ አሳስ ቀራር መፈወድየት ሕዱድ ዲብ ኖቸምበር 2003 እግል ልትመም ወጅብ ዐለ። ምናተ ሕኩመት አቶብየ እብ ሰዳይት አሜሪከ፡ ለኢህለ መታክል እንዴ ከለቅከ እግል አሸሮት ሕዱድ ዘሀ ጸበጠወ። ሕዱድ እሹር ምንገብእ፡ ለአከይመቅርሕ እንዴ ደበኡ፡ ፍንጌ ክልኢተን ድወል ናይ ክልኢቱ ዕላቀት ምዕራፍ ሐዳስ ወከስተ። ዲብ ሰልፍ ቀራር መፈወድየት ሕዱድ ዲብ ዮም 13 ኣፕሪል 2002 ክምሰል ተሐበረት አቶብየ እብ ዕላል ከበተቱ። እንዴ አትሌት ህዬ ዲብ ዮም 13 ሰብተምበር 2003 መባጥረ እንዴ በደለት፡ “ ኢዓድል ወኢቃኑናይ ወመስኡልየት ለነቀሰት ምኑ ቀራር ቱ” ዲብ ትብል ረፍደቱ። ዲብ ዮም 24 ኖቸምበር 2004 ህዬ ሐዲስ ሐምስ ንቀጥ ለጸብጠ ስታት እንዴ አፍገረት፡ እግል ቀራር መፈወድየት ሕዱድ እብ መብደ ክምሰል ትትከቡቲ ዲብ ሸሬሕ፡ እብ ናይ “እንከ ወሀበ” አግቡይ እት ፍዕል እግል ልውዐል ክምሰል ቡ ሐበረት። ለቀድየት ህዬ፡ ክምሰል ፍንጌ ክልኤ ደውለት ክምሰልሁመ መነዘመት ምጅልሰ ቅራን፡ እድንያይ ምጅልሰ አምን፡ አሜርከ፡ እተሓድ አሮበ ወእተሓድ አፍሪቀ ዲብ ሻረከው እቱ፡ ናይ ደንጎበ ወመቀይዳይ እትፋቅየት እግል ልፍረመ እብ አሳስ ቀራር እድንያይት መፍወድየት ሕዱድ ሕዱደን እግል ለሐድደ ለትዋፈቀየ እት በአሰ ለዐለየ ክልኤ ደውለት ለተምም እንዴ ኢገብእ፡ ክምሰል እግል ዝቤ ዲብ ዐዳገ ለትመደደ ዐፍሸ ተ እግል ተአተምስሉ ለጀረበት።

መፈወድየት ሕዱድ፡ አቶብየ እብ አሳስ እትፋቅየት አልጀዛእር ቀራሩ እት ፍዕል እግል ለውዐል ምጅልሰ አምን እግል ልቀሰብ ለዐለት ሰእየት ክምሰል ፈሸለት፡ ሕዱድ ኤረትርየ ወኢቶብየ እብ ገበይ ቃኑን ናይ ከሪጠት መትሐዳድ Virtual demarcation አትመመዩ። ሀለዮት አቶብየ ዲብለ ምድር ኤረትርየ ክምቱ ለተሐብር ከሪጠት፡ እግል ልትወርኬ ለቡ ኢቃኑናይ ቴለል ክምቱ ህዬ ሐበረ። ምናተ ድድ ኤረትርየ እብ ብዕድ ሸክል ሐርብ እግል ለአተላሌ ሰበት ተሐዘ፡ ንዛም አቶብየ እብ ሰዳይት እዳረት አምሪከ ናይ ኢሐርብ ወኢሰላም አይዋይን ከልቀ። ለበርናምጅ እቅትሳድያይ፡ መዕነውያይ፡ መሕበራይ፡ ዐስከርያይ ወስያስያይ መቅደረት ኤረትርየ እግል አትሐቀኖት ለአመመ ምንመ ዐለ፡ እምበል ፍሬ አቀለዐ። ኤረትርየ ዲብለ ለዳለ እለ ሸረክ ይአቴት። መፈወድየት ሕዱድ ዲብ ሰነት 2007 ቀድየት ሕዱድ ኤረትርየ ወኢቶብየ ቃኑናይ ክታመት ክምሰል ገአት እሉ ለለሐብር ራቴዕ ቀራር ነስአ። ሕዱድ ኤረትርየ ወኢቶብየ እብ ጂኦግራፍያይ መርበይ ወቃኑናይ ከራይጥ ክምሰል ትከጠጠ እሊ ሰነድ እሊ ህዬ ምስል ውሕደት ከሪጠት መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ሕፉዝ ክምሰል አትአመረ። ወራር አቶብየ እግል ገሌ ምድር ኤረትርየ እብለ ገብአት ትግበእ እግል ልሸነክ ክምሰል ቡ እንዴ አሸረ ህዬ ለቀድየት ናይ አትራያም ወአትሓጫር ወቅት ሌጠ ክምቱ አክደ። ዲብ ዮም 7 ጃንዋሪ 2008 አስክ አሚን ዓም መነዘመት ምጅልሰ ቅራን ዲብለ ከትብዩ 26ይ ናይ ደንጎበ ተቅሪሩ ህዬ ሸቅሉ ክምሰል አትመመ አትአመረ።

ሐቀ እሊ ሕኩመት ኤረትርየ እብ ዐሸም ትሩድ፡ ዐነዲ ዓም ስራተጅየት ዐማር እግል ከወኖት እግለ ቤዕ ወሸረ ለኢገብአ እቱ ክፋል ወጠኒያይ ሰኣሉ ናይ ከርስ ወካርጅ ስያሰቱ ላቱ ሕር ስያስያይ ወናይ ስያደት አስሉሉ እግል አደቀቦት፡ እብ ናይ ከርስ መቅደረተ ትብገሰት። ሕኩመት ኤረትርየ ፍድል ዐቅለ ወተጃርበ ዲብለ ተሐሰበት ሸረክ ኢሰላም ወኢሐርብ ኢአቴት። እሊ ሲናርዮ እሊ ለተሐሰበ ሸረክ እብ ብሼሹ ፈሸለ። ዲብ ደንጎበ ክምሰል ረመጭ ዲብ ረአሰለ ሐብከዩ ትከዐ። ንዛም አቶብየ እግል ለዐሎብጥ ወናይ ዐቅሉ ለሰሐተ ነፈር መዋዲት እግል ልትመም ክምሰል አስተብደ ለለአከድ እሰባት እግል ልትረኤ አስተብደ። ምን መዳየገት እንዴ ትበገሰ ህዬ እብ ዎሮ እንክር ምስል ሜርሐት ኤረትርየ እግል ናቀሾት አስክ አስመረ እግል ልምጸእ ዱሉይ ክምሰል ሀለ እግል ልሸረሕ እበ ብዕድ እንክር ህዬ ዲብ ድዋራት ሕዱድ ምን ወቅት ዲብ ወቅት ናይ ሀሳይ ዐስከርያይ ህጁማት እግል ሊዴ ምድር ኤረትርየ እግል ልጽበጥ ወእግል ፈዓልየት ናይ ደንጎበ ወመቀይዳይ ቀራር መፈወድየት ሕዱድ እት ረፍድ ትረአ።

ዕንጀሬ

ከልሹም መሐመድ

ካፕቴን ስቱል 46 ሰዓታት እት ምህነት መካኒክ

ካፕቴን ስቱል ሳልሕ 2023

ነቅፈ እት ሰብተምበር ሰነት 1976 ክሉ ረአሰ እት ከርዶን እተ ለአቴት እቱ ወክድቱ ስተል ሳልሕ ምስል ዓይለተ ጽልመት እንዴ አትሔገው እብ መሓዝ እመምባልቆ ክም ፈግረው፡ ካፕተን ስተል ሳልሕ ተሓኬ፡ እተ መደት ለሀ ስካን ናይለ መዲነት ለበዝሐው ምነ መዲነት ምንመ ፈግረው፡ ገሌ ሑዳም ላኪን ምስለ ለዐለ ከርዶን ምስል ጦር ጅዋለ መዲነት ለተርፈውመ ዐለው፡፡

ስተል እንዴ ኢትትወለድ አቡሀ ፖሊስ ሰበት ዐለ፡ እት ብዙሕ ባካት ክም ደቅምሐሬ ወብዕድ እት ልትሐረክ ከድም ዐለ፡፡ አሰይድ ሳልሕ እምበለ ምስል ንዛም አቶብየ ለዐለ እሉ ሸቅልመ፡ ምስል ሰውረት ኤረትርየ እንዴ ትነዘማመ ሸቄ ዐለ፡፡ እግል ውላዱ ወአቃርቡ ህዬ እብ ሰበት ሰውረት ለአፍህሞም ዐለ፡፡

ከካፕተን ስተል አሳስ ፍዛዐተ አቡሀ ክም ዐለ ትወዴሕ፡፡ ለሰበብ ህዬ፡ አቡሀ ፋህም ሰበት ዐለ እግል ውላዱ እት መድረሰት ነቅፈ እንዴ ኣተዮም ክም ደርሶ ወዴ ሰበት ዐለ፡ ስተል ህዬ ሐቴ ምነ በክት ተዕሊም ለረክበየ አዋልድ ነቅፈ ገብአት፡፡ እት መዲነት ነቅፈ አሰክ 5ይ ፈስል እብ አምሐርኛ ደርሰት፡፡ ለምን አቡሀ ኣመረቱ ሸዐር ወጠን ምኑ እንዴ ትበገሰት፡ ናይ ንዳል ንየተ ጀላብ ሕርየት እግል ተዓቤ ወእስትዕማር ወመሻክሉ እግል ትፈርግ ወክድ ኢነሰአ ምነ፡፡

መርሑም ሳልሕ ህንቶላይ ምስለ እት እስትዕማር አቶብየ ለዐለት እሉ ሰምዐት አካኑ ዐባይ ዐለት፡፡ ዐድ ህንቶላይ እት መዲነት ነቅፈ ወአልጌን ምነ እብ ሐርሰ ወትጃረት እሙራም ቶም ለዐለው፡፡ እት አልጌነ እብ ፍንቱይ ህዬ እት ባካት እምሀሚሚ እብ ጥልያን ለትአንበተ ወእት መደት ሀይሌሰላሰ ለአተላለ ሐርሰ ግጥን

አንፋር ገራጅ እት ደርሶ (1978)

እተ መደት ለሀ ስካን ናይለ መዲነት ለበዝሐው ምነ መዲነት ምንመ ፈግረው፡ ገሌ ሑዳም ላኪን ምስለ ለዐለ ከርዶን ምስል ጦር ጅዋለ መዲነት ለተርፈውመ ዐለው፡፡

ስተል እንዴ ኢትትወለድ አቡሀ ፖሊስ ሰበት ዐለ፡ እት ብዙሕ ባካት ክም ደቅምሐሬ ወብዕድ እት ልትሐረክ ከድም ዐለ፡፡ አሰይድ ሳልሕ እምበለ ምስል ንዛም አቶብየ ለዐለ እሉ ሸቅልመ፡ ምስል ሰውረት ኤረትርየ እንዴ ትነዘማመ ሸቄ ዐለ፡፡ እግል ውላዱ ወአቃርቡ ህዬ እብ ሰበት ሰውረት ለአፍህሞም ዐለ፡፡

ከካፕተን ስተል አሳስ ፍዛዐተ አቡሀ ክም ዐለ ትወዴሕ፡፡ ለሰበብ ህዬ፡ አቡሀ ፋህም ሰበት ዐለ እግል ውላዱ እት መድረሰት ነቅፈ እንዴ ኣተዮም ክም ደርሶ ወዴ ሰበት ዐለ፡ ስተል ህዬ ሐቴ ምነ በክት ተዕሊም ለረክበየ አዋልድ ነቅፈ ገብአት፡፡ እት መዲነት ነቅፈ አሰክ 5ይ ፈስል እብ አምሐርኛ ደርሰት፡፡ ለምን ወብልቱብ እቡ እሙራም ቶም ለዐለው፡፡ ምን መዲነት አሰመረ ወከረን እሰቤዘት እት ለአመጽኦ እት ነቅፈ ድካን ዕሙር ዐለ እሎም፡፡

ስተል እብ ሰበብ ከርዶን ነቅፈ ምስል ዐደ ምነ መዲነት አሰክ እምባልቆ ሐቆሁመ አሰክ ጋድሞታት አግረዕ ሕዳቅ ለልትበሀል ምድር ክም ትከሬትቱ ቅብላት እስትዕማር እብ ሰለሕ እግል ትናድል ለቀረረት፡፡ እተ ወክድ ለሀይ እት ባካት ሕዳቅ እት ህሌት ዝያድ እበ እተ ድዋራት ለዐለው ሙናድሊን እብ ፍንቱይ ህዬ ጀማሂር ረቅበት እግል ቲዴ ቀድረት፡፡ ምነ ለትፈቅዶም እት ሕዳቅ ለዐለው አንፋር ጀማሂር ክም ከረ ዓሸ ፈረጅ፡ ምብራቅ፡ ሳልሕ መሐመድዑመር ሐቆሁመ ምን ተዕሊም ዲብ ጀማሂር ለትየመመየ ክም ከረ ልየ ገብረአብ፡ ለተኪዳን ካሕሳይ፡ አለም በላይ ወብዕዳት ሰናተ ክም ርኤት እንዴ ኢትውዕል ወኢትትመዴ እግል ትናድል ቀረረት፡፡ ምን አግረዕ አሰክ ደብዐት፡ ምኑመ አሰክ ብሌቃት፡ ኣክረቱ ህዬ እት ፋሕ ምስል ሰናተ አዋልድ ተድሪብ ዐለከሪ ወተሰቂፍ ስያሲ ክም ነስአት፡ እብ ሻፍግ ከላሺን እንዴ ተዐንደቀት ቅብላት እስትዕማር እግል ትጋብሀቱ ለትሻፈገት፡፡ ሑል ካምል ህዬ እት ፋሕ ወብሌቃት ሓለፈቱ፡፡ እት ብሌቃት እት ህሌት ብሸራት ሕርየት ናይለ ክርድንት ለዐለት መዲነት ነቅፈ ትሰምዐት፡፡

አዋልድ ነቅፈ በገ ምን እሊ ወክድ እሊቱ እት ሰውረት እግል ልትሓበረ ለአንበተየ፡፡ ገሌ ምነ ዲብ ንዳል ለፈግረየ አዋልድ ነቅፈ፡ ሸሂዳት ኣምነ ዐሊኖር ወፋጥነ መሐመድ ኖር ከምሰልሁመ እብ ሐያት ለህለየ ሙናድላት ሐሊመ ሳልሕ፡ ስተል ሳልሕ፡ ስተል ሕሴን፡ ዚይነብ ዑመር፡ ሰዐድየ ዑመር፡ መርየም እኩድ፡ ኣምነ ሰሊም፡ ኣምነ ሓጅ፡ ፋጥነ መሕሙድ ወብዕዳት ገሌ ምነን እብ ደረጀት ሙዲረት ዓም፡ ምደረእ ምዴርያት፡ ፈንያት ከምሰልሁመ ክም ስተል መቅደራት ብዕድ ለመልከ እንዴ ገብአየ እት ለትፈናተ ወቀይ ፍሩራት ህለየ፡፡

ስተል ሐቆ ተድሪብ እተ ዲብ እምሀሚሚ ለዐለ ገራጅ ክም ትየመመት ኢትከበተቱ፡፡ አሰክ ድፈዕ እግል ቲጊስቱ ለዐለ ምራደ፡፡ እተ ወክድ ለሀይ ንየተ ለኣመረው መስኡሊነ እብ ፍንቱይ ህይሌ ሰለሙን “እንቲ ንኢሽ ወወለት አንሳይት ሰበት እንቲ ወአዋልድ እሊ ባካት ቀደም እለ ምህነት መካኒክ ሰበት ኢዐለት እግለን እንቲ በዐል በክት እንቲ፡፡ ሐር ህዬ ገራጅ ወድፈዕ ፈርግ አለቡ፡ ለአሰክ ድፈዕ መሳሪፍ ወጽዋር እንዴ ረፍዐየ ለገይሰ መካይን፡ እንቲ እግል ተአሰንየት ቱ” እት ልብል ለአትናይተ ክም ዐለ ትፈቅድ፡፡

ስተል እት ገራጅ ሐቴ ሰነት ክም ጸንሐት እብ ፍድብናህ ወመትሰባለ ለአምነው መስኡሊነ እግል ተእሂል ሐረወ፡፡ ህቱ ህዬ፡ “ ካድር እግል ትድረሲ ትበገሲ” ለልብል ዐለ፡፡ ስተል አዜመ እሊ ለትህየበየ በክት ምን መቅደረተ ወለዐል ሰበት መስለ ዲበ ኢትከበተቱ፡፡ ሰበቡ መድረሰት ካድር እግል ዐባዩ ወገዳይም ለትትህየብ መስለ ሰበት ዐለ፡፡ ላኪን፡ እት ንዳል ለትበህሌከ ሰበት ትወዴ፡ እግል 9ይት ደውረት ካድር አሰክ ሰምህር ትበገሰት፡፡

ሐቴ አምዕል ናይ 9ይ ደውረት ተዕሊመ እንዴ ኢትከልስ እግለ እት ካድር ለዐለው ሙናድሊን ሻፍግ እጅትመዕ ገብአ፡፡ ምስለ እት ጀብህት ግብለት ለዐለት ሓለት አባይ ለዲብ በጽዕ ሻፈት ለዐለት ብርጌድ 70 አሰክ ግርሁ ስርናይ እግል ትትበገስ ሰበት ትቀረረ፡ አንፋር 9ይት ደውረት ካድር፡ አካኖም እግል ልጽበጦ ምን መንተብሌ አሰክ ጀብህት በጼዕ አተው፡፡ ስተል ህዬ፡ ምስል ጀማዐተ እተ ክቡድ ሐርብ በጽዕ አቴት፡፡ እተ ወክድ ለሀይ አባይ ህለ ለልትበህል ጽዋር ዕንዱቅ ሰበት ዐለ ክሉ ፋሉላት ወሚሳይላት ምስል ክቡድ ለክፍ ጥያራት አርድ አጭበበ እቶም፡፡ አንፋር 9ይት ደውረት ካድር ህዬ እተ ድፈዕ እንዴ አተው ናይ ሞት ወሐዮት ሐርብ ወዱ እቱ ለዐለው ወክድ ቱ፡፡ ሙናድል እብ ጅረሕ ወእስትሸሃድ እት ልትፈንቴ ወሐርብ እት ለአተላሌ አባይ ህዬ፡ እበ ለረክበየ መዕነውየት እት ለአሸክት ሰበት ጌሰ፡ ክሉ እተ ድፈዕ ለዐለ ሙናድል እግል ለአንስሕብ ምን ለዐል አዋምር ሰበት መጽአዩ፡ ዲብ ድፈዕ ለዐለ ምናድል እበ ለእለ ቀድረ አሰክ ዶገሊ፡ ማይ አጣል እት ልብል አሰክ ሳሕል እግል ለአንስሕብ ትጀበረ፡፡

እት ክእኒ ለመሰል ቴለልል፡ ለሰብ መቅደረት ናይ አጅህዘት እግል ለአቅብሎ አዋምር ሰበት መጽአ፡ ስተል ሳልሕመ አሰክለ ለዐለት እቱ ገራጅ እምሀሚሚ አቅበለት፡፡ ምናተ ስተል አዜመ እት ክም ትየመመት ኢትከበተቱ፡፡ አሰክ ድፈዕ እግል ቲጊስቱ ለዐለ ምራደ፡፡ እተ ወክድ ለሀይ ንየተ ለኣመረው መስኡሊነ እብ ፍንቱይ ህይሌ ሰለሙን “እንቲ ንኢሽ ወወለት አንሳይት ሰበት እንቲ ወአዋልድ እሊ ባካት ቀደም እለ ምህነት መካኒክ ሰበት ኢዐለት እግለን እንቲ በዐል በክት እንቲ፡፡ ሐር ህዬ ገራጅ ወድፈዕ ፈርግ አለቡ፡ ለአሰክ ድፈዕ መሳሪፍ ወጽዋር እንዴ ረፍዐየ ለገይሰ መካይን፡ እንቲ እግል ተአሰንየት ቱ” እት ልብል ለአትናይተ ክም ዐለ ትፈቅድ፡፡

ገራጅ ሰዋክን

ስተል እት ገራጅ ሐቴ ሰነት ክም ጸንሐት እብ ፍድብናህ ወመትሰባለ ለአምነው መስኡሊነ እግል ተእሂል ሐረወ፡፡ ህቱ ህዬ፡ “ ካድር እግል ትድረሲ ትበገሲ” ለልብል ዐለ፡፡ ስተል አዜመ እሊ ለትህየበየ በክት ምን መቅደረተ ወለዐል ሰበት መስለ ዲበ ኢትከበተቱ፡፡ ሰበቡ መድረሰት ካድር እግል ዐባዩ ወገዳይም ለትትህየብ መስለ ሰበት ዐለ፡፡ ላኪን፡ እት ንዳል ለትበህሌከ ሰበት ትወዴ፡ እግል 9ይት ደውረት ካድር አሰክ ሰምህር ትበገሰት፡፡

ሐቴ አምዕል ናይ 9ይ ደውረት ተዕሊመ እንዴ ኢትከልስ እግለ እት ካድር ለዐለው ሙናድሊን ሻፍግ እጅትመዕ ገብአ፡፡ ምስለ እት ጀብህት ግብለት ለዐለት ሓለት አባይ ለዲብ በጽዕ ሻፈት ለዐለት ብርጌድ 70 አሰክ ግርሁ ስርናይ እግል ትትበገስ ሰበት ትቀረረ፡ አንፋር 9ይት ደውረት ካድር፡ አካኖም እግል ልጽበጦ ምን መንተብሌ አሰክ ጀብህት በጼዕ አተው፡፡ ስተል ህዬ፡ ምስል ጀማዐተ እተ ክቡድ ሐርብ በጽዕ አቴት፡፡ እተ ወክድ ለሀይ አባይ ህለ ለልትበህል ጽዋር ዕንዱቅ ሰበት ዐለ ክሉ ፋሉላት ወሚሳይላት ምስል ክቡድ ለክፍ ጥያራት አርድ አጭበበ እቶም፡፡ አንፋር 9ይት ደውረት ካድር ህዬ እተ ድፈዕ እንዴ አተው ናይ ሞት ወሐዮት ሐርብ ወዱ እቱ ለዐለው ወክድ ቱ፡፡ ሙናድል እብ ጅረሕ ወእስትሸሃድ እት ልትፈንቴ ወሐርብ እት ለአተላሌ አባይ ህዬ፡ እበ ለረክበየ መዕነውየት እት ለአሸክት ሰበት ጌሰ፡ ክሉ እተ ድፈዕ ለዐለ ሙናድል እግል ለአንስሕብ ምን ለዐል አዋምር ሰበት መጽአዩ፡ ዲብ ድፈዕ ለዐለ ምናድል እበ ለእለ ቀድረ አሰክ ዶገሊ፡ ማይ አጣል እት ልብል አሰክ ሳሕል እግል ለአንስሕብ ትጀበረ፡፡

ምናድለት ስተል ሳልሕ 1981

እት ክእኒ ለመሰል ቴለልል፡ ለሰብ መቅደረት ናይ አጅህዘት እግል ለአቅብሎ አዋምር ሰበት መጽአ፡ ስተል ሳልሕመ አሰክለ ለዐለት እቱ ገራጅ እምሀሚሚ አቅበለት፡፡ ምናተ ስተል አዜመ እት ክም ትየመመት ኢትከበተቱ፡፡ አሰክ ድፈዕ እግል ቲጊስቱ ለዐለ ምራደ፡፡ እተ ወክድ ለሀይ ንየተ ለኣመረው መስኡሊነ እብ ፍንቱይ ህይሌ ሰለሙን “እንቲ ንኢሽ ወወለት አንሳይት ሰበት እንቲ ወአዋልድ እሊ ባካት ቀደም እለ ምህነት መካኒክ ሰበት ኢዐለት እግለን እንቲ በዐል በክት እንቲ፡፡ ሐር ህዬ ገራጅ ወድፈዕ ፈርግ አለቡ፡ ለአሰክ ድፈዕ መሳሪፍ ወጽዋር እንዴ ረፍዐየ ለገይሰ መካይን፡ እንቲ እግል ተአሰንየት ቱ” እት ልብል ለአትናይተ ክም ዐለ ትፈቅድ፡፡

ስተል እት ገራጅ ሐቴ ሰነት ክም ጸንሐት እብ ፍድብናህ ወመትሰባለ ለአምነው መስኡሊነ እግል ተእሂል ሐረወ፡፡ ህቱ ህዬ፡ “ ካድር እግል ትድረሲ ትበገሲ” ለልብል ዐለ፡፡ ስተል አዜመ እት ክም ትየመመት ኢትከበተቱ፡፡ አሰክ ድፈዕ እግል ቲጊስቱ ለዐለ ምራደ፡፡ እተ ወክድ ለሀይ ንየተ ለኣመረው መስኡሊነ እብ ፍንቱይ ህይሌ ሰለሙን “እንቲ ንኢሽ ወወለት አንሳይት ሰበት እንቲ ወአዋልድ እሊ ባካት ቀደም እለ ምህነት መካኒክ ሰበት ኢዐለት እግለን እንቲ በዐል በክት እንቲ፡፡ ሐር ህዬ ገራጅ ወድፈዕ ፈርግ አለቡ፡ ለአሰክ ድፈዕ መሳሪፍ ወጽዋር እንዴ ረፍዐየ ለገይሰ መካይን፡ እንቲ እግል ተአሰንየት ቱ” እት ልብል ለአትናይተ ክም ዐለ ትፈቅድ፡፡

ስተል እት ገራጅ ሐቴ ሰነት ክም ጸንሐት እብ ፍድብናህ ወመትሰባለ ለአምነው መስኡሊነ እግል ተእሂል ሐረወ፡፡ ህቱ ህዬ፡ “ ካድር እግል ትድረሲ ትበገሲ” ለልብል ዐለ፡፡ ስተል አዜመ እት ክም ትየመመት ኢትከበተቱ፡፡ አሰክ ድፈዕ እግል ቲጊስቱ ለዐለ ምራደ፡፡ እተ ወክድ ለሀይ ንየተ ለኣመረው መስኡሊነ እብ ፍንቱይ ህይሌ ሰለሙን “እንቲ ንኢሽ ወወለት አንሳይት ሰበት እንቲ ወአዋልድ እሊ ባካት ቀደም እለ ምህነት መካኒክ ሰበት ኢዐለት እግለን እንቲ በዐል በክት እንቲ፡፡ ሐር ህዬ ገራጅ ወድፈዕ ፈርግ አለቡ፡ ለአሰክ ድፈዕ መሳሪፍ ወጽዋር እንዴ ረፍዐየ ለገይሰ መካይን፡ እንቲ እግል ተአሰንየት ቱ” እት ልብል ለአትናይተ ክም ዐለ ትፈቅድ፡፡

ገራጅ ዘረ ለዐለ እቱ ድበዕ ያበል

ሰበብ ወመደረት መትፈንሻር መለግለጋይ (ማይማዮ) ዓሰ

መለግለጋይ (ማይማዮ) ዓሰ ዎሮ ምነ እት ምጢጣት ዐለምነ እግል ረዩም ሰኒን ለነብረ ምን መክሉቃት በሐር ቱ። ባሕሲን ኣሳር በሐር ክመ ለሐቡሩ፡ እሊ ሔዋን እሊ ምን 505-550 ሚልዮን ሰነት ለወደ ኣሳር ራክባም ምኑ ህለው። መለግለጋይ ዓሰ ማይማዮ ገሮብ፡ ዕዛል ለመሰል ሸክል፡ ሰሙም፡ ሐንገል ወዓጭሞታት ለአለቡ ክልቀት በሐር ቱ። ገሮቡ ምን መሶንግልየ ለልትበሀል ክልቀት ለትከወናቱ።

እሊ ክልቀት እሊ እት ትርድት ሓለት ዲብ በሐር ለልትወለድ ወለልትፋሬ ቱ። ክም መሰል ነብረ ዲበ ትውሕድ እቱ አው ለልሰእን እቱ ወክድ ገሮቡ እንዴ ትቀማጠጠ ከህላት ክም ለአዘይድ ወዴ። ነብራሁ ህዬ ምን ለትፈናተ ነኣይሽ ዓሰ በሐር እት ልትለቀም ነብር። እትለን ለሐልፈየ 10 ሰነት ህዬ እሊ መለግላጋይ ዓሰ እት በሐር እንዴ በዝሕ መጽእ ክም ህለ ተአመረ። እሊ እብ አመተ ኢተአመረት ዐደድ ወሰኮት መለግለጋይ ዓሰ መትፈንሻር አው ቸሉም ልትበሀል።

መትፈንሻር በህለት ዎሮ ክልቀት ለናሰቡ ባካት ክም ረክበ ዝያድ ለልትፋሬ አው ለልትባዝሕ እቱ ሓለት ቱ። እብ አሳሰለ ባሕሲን እለ ዛህረት እለ እት ድወል ረዩም ምፍጋር ጸሓይ ክም ከረ ጃፓን እብ ብዝሔ ልትርኤ። ሰበቡ እለን ድወል እለን ዲብ በሐር ለትፈናተ መደረት ለለአመጽእ ሰበት ወድያቱ። ገሌ ምነ ለወድያሁ ምን ቅያስ ወለዐል ጀለቦት ዓሰ፡ ብንየት አብያት ወመአሰሳት እት ግንራሪብ በሐር ወክሰሔ ዲብ በሐር ሰበት ወድያ ቱ። መትፈንሻር መለግለጋይ ዓሰ መደረት ድዋር፡ ደማር እቅትሳዳት ርዝቅ ዓሰ ወብዕድ እግል ልትሸራሕ ቀድር።

ሰበብ መትፈንሻር መለግለጋይ ዓሰ ተቅዩር ሓለት ኢዩትሪፊኬሽን፡ ትራንስሎኬሽን ወምን ቅያስ ወለዐል ጀለቦት ዓሰ ዎሮ ምን አሰባብ ናይ መትፈንሻር ቱ።

ተቅዩር ሓለት ጀው በህለት ትሉሉይ ተቅዩር ሓለት ጀው ሐፋነት ናይ እዲነ ክም ሳደረ መጽእ። ናይ እድንየ ሐፋነት ዶል ወሰክ ለለዓል እንክር ምሒጣት እግል ልሕፈን ለአሰብዴ። ሰበት እሊ፡ መኪክ ብለቅ በረድ ለአመጽእ። እብ ኣሳስ እሊ ህዬ ወሰኮት ጠፋሐት በሐር ጀሬ። መለግለጋይ ዓሰ እት 20 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ እግል ልትፋሬ ቀድር። ባሕሲን ክመ ለሐቡሩ እት ምሒጣት ለልትረኩብ ማይ ምን 20 ዲግሪ ሰንቲ ግሬድ ሰበት ወሰክ እሊ ክልቀት እሊ እግል ልትፈንሸር በክት ረኩብ። ካርቦንዲኦክሳይድ ዎሮ ምን ተቅዩር ሓለት ጀው ከምሰልሁመ ወሰኮት እድንያይ ሐፋነት ሰብብ ለህለ ጋዝ ቱ። አግደ ሰበብ ወሰኮት እሊ ጋዝ እሊ፡ ምን መካይን ወመሳንዕ ፈግር ለህለ ተናናትቱ።

እብሊ ህዬ ቅያሱ እግል ልወሰክ ክም አንበተ ምሰል ዲብ ምሒጣት ለህሌት ጩወት ለቡ ማይ እንዴ ተሓበረ አሲድ ከልቅ። ወሚዛን ናይ ካርቦንዳይኦክሳይድ እት ምሒጣት በሐር ልትቀየር። ክም መደረት ህዬ ሔዋን በሐር እግል ሊሙት ወልደመር ለአሰብዴ። ቅብላት እሊ ህዬ እሊ ሓለት ጀው እሊ እግል መለግለጋይ ዓሰ ሰኒ ግሩም ገብእ ወምን ቅያስ ወለዐል እት ልትፋሬ ወዐደዱ እት ወሰክ ልትርኤ።

ኤዮትሪፊኬሽን በህለት ቅያስ ናይ ክስሔ በሐር ዶል ወሰክ ለልትርኤቱ። አግደ ሰበቡ ህዬ ፈሻይ ወይቡስ ግድፍ አው ግማመት ዲብ በሐር ልክፈት ወእብ ወሓይዝ ለመጽእ ሀራአት አርድ በሐር እንዴ ለዐቤ ዶል መጽእ ቱ። ለበዝሐ ወክድ ዲብ በሐር ለልትሓበር ወለልትለከፍ ሓጃት ክምቱ ልትአመር።

ትራንስሎኬሽን በህለት እብ ውሓድ አደሚ ለገብእ እትገዓዐዞት ሔዋናት በሐር ምን አካን ዲብ አካን ንስአት ቱ። ክም መሰል ባሓስት ዋተር በህለት፡ በዋቢር እንዴ ሽሕነ እግል ልሄርር ለልትነፋዕ እቡ ማይ ጩወት እት ገብእ፡ እት ወክድ ጀለቦት ዓሰ ህዬ እንዴ ረፍዐዩ ለመጽእ ወዲብ ሚናት ሰበት ልክዕውቱ። እሊ ማይ እሊ ህዬ እግለ መለግለጋይ ዓሰ ሰኒ ሰበትቱ እግል ልትፋሬ በክት ለህይቡ ልብሎ።

ምን ቅያስ ወለዐል ጀለቦት ዓሰ ውሓድ አዳም ምነ እግል ልጀሉቡ ለወጅቦም ምን ቅያስ ወለዐል ጀለቦ እት ህለው ሳድፍ። እብሊ ህዬ ደማር ናይለ ትፈናተ ዓሰታት መጽእ። ክል ደውለት ለትፈናተ አብሳር ወጅንሰ ዓሳታት ትመልክ። ዓሰታት እብ አግቡይ ሰኒ ኢትጀለበ ምን ገብእ ህዬ፡ እት ምስተቅበል እግል ልፍሬ ለወጅቡ ልደመር። ባሕሲን ክመ ለልሐቡሩ ዓሳታት

እብ ዐደድ እት ነቅሰ መጽአ ምን ገብእ፡ መለግለጋይ ዓሰ እብ ነብረ ወዐደድ ለልትጃገሩ ሰበት ኢልትረኩብ እንዴ በዝሕ መጽእ።

ሰበብ መትፈንሻር መለግለጋይ ዓሰ፦ መለግለጋይ ዓሰ እግል ልትፈንሸር ዶል ለአሰብዴ ለትፈናተ መደራት እት ለትፈናተ መጃላት ሰያሐት፡ መጃል ጀላቦት ዓሰ፡ እት ሸበኩት ለገብእ ወራታት ሐርስ ዓሰ ከምሰልሁመ እት መሳኔዕ እግል ልሳድፍ ለአሰብዴ።

መለግለጋይ ዓሰ እብ ፍንቱይ እት በካት ሰያሐት ወጀዛብ አካናት እግል ብጽሐት ንክሸ ወመደረት ንኢሽ ሰበት ሰብብ፡ ሐቴ ደውለት ምን ሰያሕዩን አው ቤጽሐት ለትረክቡ እተይ ለአውሕድ።

ጀለቦት ዓሰ ዎሮ ምነ አሀምየት እቅትሳድ ወአብካት ሸቅል እግል ልክለቅ ለቀድር መጃል ቱ። ውሓድ አዳም መንፈዐቱ እግል ለአምሮ ክም አሰብደው ጠለብ ዓሰ እት ዘይድ መጻአ። ክም መሰል እት ነበራት ዓሰ ፕሮቲን ወኦሜጋ 3 ሰበት ልትረኩብ ምን ለትፈናተ አምራድ ክም ሕማም ልብ ወብዕድ እግል ልዳፍዕ እግልነ ቀድር። መለግለጋይ ዓሰ እት ወክድ ጀለቦት እት ሸግዒ ናይ ሙጀልበት ለዋእ ወእግል ትጀልብ መደረት ለመጽእ እትከ ክም አፍገርካሁመ ምነ ሸግዒት እግል ትፈርቅቁ ሰኒ ሰዱድ ቱ፡ እብሊ ህዬ ዲብ ሙጀልበት መደረት ለአጀሬ።

ሐርስ ዓሰ ዲብ ሸበኩት፦

ሐርስ ዓሰ አፍረዮት ዓሰ እት ማይ ጥዑም ለገብእ ወእት እተይ ነብረ እዲነ ዐቢ ዶር ለአወቁ ለህለ መጃልቱ። አፍረዮት እት ሸበኩት ዎሮ ምን ኖዕ ሐርስ ዓሰ እት ገብእ፡ ምን ብዕድ ለፈንትዩ ላኪን እት ግንራሪብ በሐር እንዴ ገብአከ እብ ሸበኩት እግል ዓሰታት እብ አፍረዮት ገብእ። ብዙሕ እተይ ለኢጠልብ እትገብእ፡ ብዙሕ ማል ሰበት ኢተአፈግር እሉ ህዬ ዝያድ ለልአከሰብቱ።

እት ቀበት በሐር ለህለ ዓሰ ምን ለትፈናተ መደረት ናይ መለግለጋይ እግል ልድሐን ቀድር። እት ሸበኩት ለህለ ላኪን እብሊ መደረት ልደማዕ። ክም መሰል እብ ነፋይ እንዴ አተ እግል ልቅተሉ ቀድር ወእብሊ ከሳር ዐባይ እግል ለአምጽእ ቀድር። እት ጃፓን እብ ፍንቱይ እት ናይ ሸሪምፕ ሐርስ መላዩን ከሳር እት ጀሬ ልትርኤ።

መሳኔዕ፦ እት ግንራሪብ በሐር ለልትረኩብ መሳኔዕ እግል ጅኔረተራተን ውብዕድ መቶራት እግል ለአብርድ ብዙሕ ማይ በሐር ልትነፈዐ፡ መትፈንሻር ዶል ሳድፍ ላኪን እት ጀኔሬተር ወሞቶራት እንዴ አተ ከሳር ዐባይ ለአጀሬ። ከምሰልሁመ እት በሐር ለገብእ ለትፈናተ ተዕዲን እት ቱቦታት እንዴ አተው ሰበት ደብእዉ እብሊመ ከሳር ዐባይ ለአጀሬ።

በሐር ኤረትርየ አሰክ እለ ለኢከሰሐት ወለኢትፈተሸ አርዛቅ ወሔየዋናት እብ ብዝሔ ለልትረኩብ እቱ ሰበት ቱ። ወዛረት ርዝቅ በሐር አዳም ለአምጽአዩ መትፈንሻር መለግለጋይ (ማይማዮ) ዓሰ እግል ኢለሀሌ እት ዶሉ መትሓፋዝ እግል ልግበእ ትትፋኔ።

ሕዱግ ስሌማን

ሽባብ

ወቦት ገሮብኪ ምስል ዕምርኪ

ነጃት ዑስማን

አዋልድ እት ወቅት ሽበተን ብዞሕ ተቅዩራት ለአርእየ። ኦሮት ምነ ዐበ ተቅዩራት አንበቶት ዓደት አንሳይት ቱ። አዋልድ ዲብ ክል ወሬሕ እግል ሐቴ ኢነት ዓደት ትመጽአን። እሊ ህዬ፡ እግለ ሬመት ሐያተን ምስለን ለለአተላሌቱ። ዓደት ለተአክጅል አው ሕማም እንዴ ኢገብእ፡ እሻረት ዓፍየት ወጠቢዐት ተ። አንበቶት ዓደት ልሙድ እሻረት ዐቦት ገሮብ ቱ። ቀደም ምጽአት ወቅት ዓደትኪ መትዳላይ ሰኒ ሐቀ ወዴኪ፡ መድረሰት ወለብዕድ ወራታትኪ እግል ቲደይ ትቀድሪ።

እሊ ክቱብ ዓደት ሚ ክምተ እበ ሔሰት ገበይ እግል ልትፈሀመኪ፡ ዓደትኪ እብ ነዳፈት እግል ትታብዒ ወእተክምሰልሀመ ዓፍየትኪ እብ ከአፎ ክም ታብዒ ለሰዴኪ ቱ።

ዝያድ ሐብሬ አው ለኢትፈሚኪ

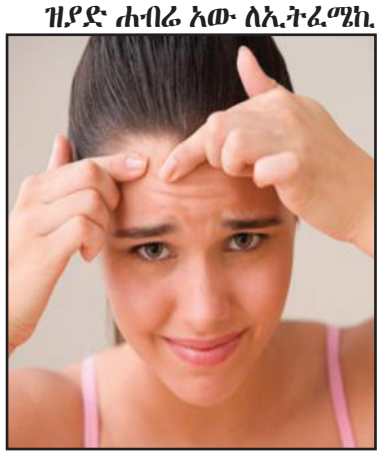

ምን ለሀሌ እሎም ለተሉ አንፋር እግል ትትሰአሊ ትቀድሪ፡

እምኪ፡ ሕትኪ፡ ሐልኪ፡ ዐመትኪ፡ መደርሰትኪ፡ እግል በዐል መቅደረት ዓፍየት፡ እግለ ምንኪ ለለዐብየ አዋልድ፡ ምን ጄራንኪ አው ዐባዩ መሳኒትኪ፡ እበ ገብአት ትግበእ ለተአሚኑነ

ዕምር ሸ'በት

እት ወቅት 10-16 ሰነት ዕምር እት ገሮብኪ ብዞሕ ተቅዩራት እግል ትርአይቱ። እሊ ተቅዩራት እሊ ህዬ፡ እንቡተት ዕምር ሸበት ቱ። ዕምር ሸ'በት ኦሮት ምነ ዐቦት ገሮብ ናይ ክልኦት ለጅንሰ ተብዐት ወአንሰ ቱ። እሊ ዕምር እሊ ለበጽሕ ህዬ፡ እግል ው'ላድ ዱሉይ ገብእ፡ ክምሰልሀመ መትዐዳይ ምን ዕምር ንኡሽ ዲብ ዕምር ታምም ነፈር ለለአብጼሕ ቱ።

እት ወቅት ዕምር ሸ'በት፡ እት አዋልድ ወአጀኒት ሚ ተቅይራት ናይ ገሮብ ልትረኤ?

ዲብ ውላድ ወአዋልድ

ብጥረት ወሰክ፡ ዲብ ህብጥ ወሕምሰ ጭገር ለአበቅሎ፡ ክርንቱ ተዐክክ፡ ወክርንተ ትቀጥን።

ናይ አዋልድ

አጥባየን ለዐቤ፡ ጠሎሀን ለዐቤ፡ አንበቶት ዓደት፡ ወክርንተን ትቀጥን።

ናይ አጀኒት

ለኮበቶም ተዐቤ፡ ሸከም ወዱ ወክርንቶም ተዐክክ። እምበል ተቅዩር ዲብ ገሮብ ሸዐሮም'መ ልትቀየር።ኢሀዳአት ለትብሀለወ ህግየ ኢሰመያኒ ወዲብ ሐቴ አካን ኢትገሰው፡ ሻፍገት ሐሩቀት ወኢመፋሀመት፡ሐር እግል ልግበኦ ለሐዙ፡ ፈዛዐት ደሚር፡ ሚ ልብሉኒ ወአትጋራም ነፍሰ።

ምክር ዲብ ነዳፈት እት ወቅት ዕምር ሸበት፡

እት ዕምር ሸበት ዶል በጸሐ፡ ናይ ነፍሰኪ ነዳፈት እግል ትዕቀቢ ምህም ቱ። ሰበቡ ገሮብኪ አውካድ ብዞሕ ሰበት ልልህብ ክል አምዕል ነዳፈት ገሮብ ውደይ፡ ሰበቡ፡ እተ ገሮብኪ እብ ጼነ እኩይ እግል ኢትሸዐሪ።

ክል አምዕል ገሮብኪ እብ ማይ ወሳቡን ሕጼቡ። ወእብ ፍንቱይ ገጽኪ፡ ሃባጥኪ፡ እገርኪ፡ ሰጋድኪ ወበቃሪትኪ፡ አሰክ ከርሰ ርሕምኪመ ሕጸቢ፡ ላኪን እብ ሳቡን እግል ትሕጼቡ አለብኪ። ሰበቡ ረክሰ እግል ሊዴ ዲብኪ ሰበት ቀድር።

እግል ገጽኪ ወመፍረዬ ገሮብኪ ምን ቀመም ላቡ ሳቡን ትትነፍዒ። ገጽኪ ወመፍረይ ገሮብኪ ሐሳሰ አማክን ናይ ገሮብ ቱ። ሰበት እሊ ጼነ ሰኒ ትሩድ ለበ ሳቡን ኢትትነፍዒ።

ልባስኪ ለኢልትረዴ ጼነ እግል ልጽበጥ ሰበት ቀድር እብ ዋጅብ ሕጼቡ። ለትፈናተ ነበሪት ብልዒ። እብ ብዝሔ ፍሬታት ወሐመሊት ትመወኒ። ሱክር ወሸቤሕ ለበዝሐ ዲቡ ነበሪት ወለ ልትሰቴ ኢተአብዝሐ።

ክል አምዕል ማይ ብዞሕ ሰተይ፡ እሊ ምን ጽምእ ገሮብ ለአነግፈኪ ወዳፍዕ እግልኪ ወእግል ዓፍየትኪመ ሰኒቱ።

አምቡቶት ዓደት ናይ ጠቢዐት ዕምር ሸ'በት

ዲብ ወቅት ዓደት፡ ምን ርሕም አንሳይት ደም መጽእ ምነ። እሊ ደም እሊ ለበዝሐ ምን 3 አሰክ 7 ምዕል እግል ልጸንሕ ዲብ ቀድር።

ዓመተን ዲብ ክል ወሬሕኩ ሐቴ ኢነት ዓደት ህሌት፡ ክምሰልሀመ ምን ገብእ፡ ዓደት ምን አንሳይት እት አንሳይት እግል ትትፈናቴ ትቀድር።

አዋልድ ዲብ ክል ወቅት ዓደት ለመጽእ መነን ደም፡ ምን 30 አሰክ 80 ሚሊ ልትር ደም ገይሰ ምነን።

ወለ አልፍ ዶል ለደም ብዞሕ ምን ኢገብእመ፡ ልባስኪ እግል ኢትኣኪ፡ ለከሬዕ ምንኪ አሸያእ እግል ቲደይ ወጅብ። ለገይሰ ደም ዲብ ገሌ አምዔላት ልውሕድ ወዲብ ገሌ በዜሕ። አዋልድ ምን 12-16 ሰነት እተ ለሀለ ወቅት ዓደት ለአነብተ ወምን እሊ እሉ እንቤ ወቅት እግል ልሸፈግ ወለአድግመ ቀድር።

እግልሚቱ አዋልድ ደነግል ወአንሰ ዲብ ክል ወሬሕ ዓደት ለትመጽአን?

ዓደት ክፋል ንዛም መትፋራይ ገሮብና ተ። ዓደት ህዬ፡ ምነ ምጽአተ ወሐር አዋልድ እግል ልዕመሰ ክም ቀድረ ለትሐብርተ። እት ወቅት ዓደት ለህሌት ወለት፡ ሐቴ ዶል ዲብ ወሬሕ ለተመት ቤጨት ዲብ ርሕም አንሳይት ትፈሬ። እለ ቤጨት እለ ዘርእ ወድ ተብዐት ዶል ትረክብ ውላድ ልትሐነን።

ክምሰልሁመ ዲብ ክል ወሬሕ፡ እግል አዳለዮት፡ ሕፍደት፡ ወመኑት እግለ ፋርየት ህሌት ቤጨት፡ መንደቅ ናይ ርሕም ልተረድ። እለ ቤጨት እለ ሐቀ ኢፈሬት መንደቅ ርሕም ልትሻለዕ ወምስለ ቤጨት እንዴ ተሓበረ ህዬ ክም ዓደት ምን ርሕም ፈግር። ሰበቡ ለቤጨት ሐቀ ኢፈሬት፡ መንደቅ ርሕም ኢለአትሐዜ። እተ መጽእ ወርሕመ ለደውረት ክመ ቀዳመ ዲብ ወቅተ ትመጽእ አው ደግም። ከዓደት ኢነዳፈት አው ርሰሐት ኢኮኒ። ዓደት እሻረት ፍሬ ናይ ዑፈት ወለት ተ።

እት ክል ወሬሕ ዓደቼ ሐቀ ከም አምዕል ትመጽአኒ?

ክመ አወላይት አምዕል ወቅት ዓደት ዶል ለአነብት [ደም ምነ አንበተት አምዕል] አሰከ መጽእ አምዕል ዓደት ለተአነብት ለበዝሐ ወቅት 28 አምዔላት ቱ። ምን 21- 35 አምዕል እግል ልጽነሕመ ቀድር። ዲብለ በዝሐየ አንሳት፡ ዐደድ አምዔላት ዲብ ምግብ ወቅት ዓደት ለህለየ ኢልትቀየር።

እግል መሰል ዓደትኪ ዲብ ክል ወሬሕ ዲብ 26 አምዕል ለልትራየም ገብእ እት ሀለ፡ ናይ መስንየትኪ ላኪን እት 29 አምዕል እግል ልትራየም ቀድር። ሰበት እሊ እንቲ ወመልህየትኪ ዓደትክን ንዝምት ህሌት በህለት ቱ። ዲብ ገሌ አዋልድ ዓደት አው ደውረት ትትቃየር። ኢንዝም ዓደት እንዴ ትበህለት ትትአመር። ኢህለዮት ንዝምት ዓደት መሻክል ወመደረት ለቡ ኢኮን።

ዲብ ዐመሲ አንሳት ወዲብ ገሌ ለለአጠብየ እማት ዓደት ኢትመጽእ። ወዲብ ዕምር 50ታት ዓደት ትበጥር አው ትነጽፍ። አዋልድ አንሳት ጅማዕ ዶል ወድየ ወዓደት ዶል በጥር ምነን ዕምስነ እግል ልግበእ ቀድር።

ዓደት ማጸአቼ ክም ህሌት አዳም ለብዕድ እግል ለኣምር ቀድር?

እት ወቅት ዓደትኪ እብ ዋጅብ ነዳፈት ዶል ወዲ ዓደት ማጽአትኪ ክም ህሌት ለለአምር አለቡ።

እግል ሰልፍ ኢነት ዓደት ዶል መጽአተኪ፡ ለተአሚነን [ክም እምኪ ሐልኪ] ሚ ክም ትወዲ ትሰኤለን።

ዓደት መጸጸት ትወዴ ገብእ?

ሑዳት አንሳት፡ ዲብ ወቅት ዓደት መጸጸት ወዴ እተን። ምናተ፡ ለበዝሐየ አንሳት ቀደም አው ዲብ ወቅት ዓደት፡ ገሌ ምን እሎም ለተሉ አሻይር ልትረኤ እተን፦

1, ዲብ ኩብደ ቀሩጭ ወመጸጸት ዔጻት፡

2, ሕባጥ አጥባይ፡

3, ከርሸት ትትነፈሕ፡

4, ዐቅለ ጸብበ ወትትረበሸ

5 ሸንህተ ምን ነብረ ትደበእ፡

እሊ አሻይር እሊ ቀሊል ወእግል ቅሩብ አምዔላት ለጸንሕ ቱ። ወጃዕ አው መጸጸት ዶል ትትደቀብ እትኪ እምኪ፡ አው ለተአሚኑ ነፈር እንዴ ትሰአልኪ፡ አው አሰክ መርከዝ ዓፍየት እንዴ ጌሰኪ ምክር ንሰኢ።

ግብለት፡ እት ጅግረ ፍጥር ወሰናዐት ለተዐወተው ሸባባት ጀዋእዝ ነሰአው

ፈሬዕ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ "ሐሶሳይ ፍጥር ሸባብ እግል ዐቦት ዳይመት" እበ ትብል ሰቅራት እብ ደረጀት አቅሊም ለነዘመዩ ወ68 ሻብ ለሻረከው እቱ ጅግረ ፍጥር ወሰናዐት፡ ምን ዮም 24 አሰክ 26 ጃንዋሪ እት መዲነት መንደፈረ ትሰርገለ።

ምነ እግል ጅግረ ለትቀደመ ወራት፡ መትሐርካይት ጣሑነት እክል፡ እብ እገር ለትሸቁ ማሱረት፡ ድጋገት ሰዐር፡ መራቅበይት ሕሳብ መአሰሳት ወብዕድ ሸምል።

መሰኡለ ፈርዕ አሰይድ ግርማይ ገብሩ እተ አሰመዐየ ከሊመት፡ አግደ ሀደፍ ናይለ በርናምጅ፡ አሳሰያይ መሻክል ሙጅተመዕ እንዴ ፈረግኩ፡ እብ ፍክር ፍጥር ሕሉል አምጸአት ወመቅደረት ሸባብ ወቀሎት ክምቱ እት ሸርሕ፡ በቃዐት ለቡ ወጠንያይ መርከዝ ፍጥር ወሰናዐት እግል ልትሰርገል ክሉ ዕዱ ሙጅተመዕ ዶሩ እግል ለአግዴ ትፋኒ።

ርኢሰ መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ አሰይድ ሳልሕ አሕመዲን እብ ተረቱ፡ ፍጥር ወሰናዐት እግል አትናያት ምን ሰኒን ብዙሕ ልትሸቁ እሉ ምንመ ዐሉ፡ ምን ዕፌ ወጅግረ ሐልፍ ክምሰል ኢዐለ እት ሸርሕ፡ እትሊ ወክድ እሊ እምበሌሁ ለልትሰርገል ወራት እት ትርኤ ለልትሐመድ ክምቱ ሸርሐ።

ሓክም አቅሊም ግብለት አሰይድ ሀብተኣብ ተሰፋጽዮን እብ ተረቱ፡ ዱሊት ለሀሌት ፍገሪት ፍጥር ወሰናዐት፡ ለትትሐዜ ሰዳይት እንዴ ገአት እለ እት ፍዕል ለትውዕል እተ አርደት እግል ትጥፈሕ ትወሰ።

መትጃግረት ህዬ፡ ለበርናምጅ እግል ልትኣመሮ ወልትሳደው በክት ክምሰል ከልቀ እሎም እት ሸረሑ፡ አዋልድ እብ ብዝሔ እግል ልሻርከ እብ ጀሀት መሕበር ወጠን ሸባብ ወደረሰ ኤረትርየ ወመሕበር ወጠን አዋልድ አንሳት ኤረትርየ ቅወት እግል ትትከለቅ ትላከው።

እት ደንጎበ፡ እግል መሻርከት ሸሃዳት ወእግለ ተዐወተው ህዬ ጀዋእዝ ማል ተሀየበ።

ሕብርብሮ

ዩሰፍ እድሪስ አሚር

ተመህ ቀደር

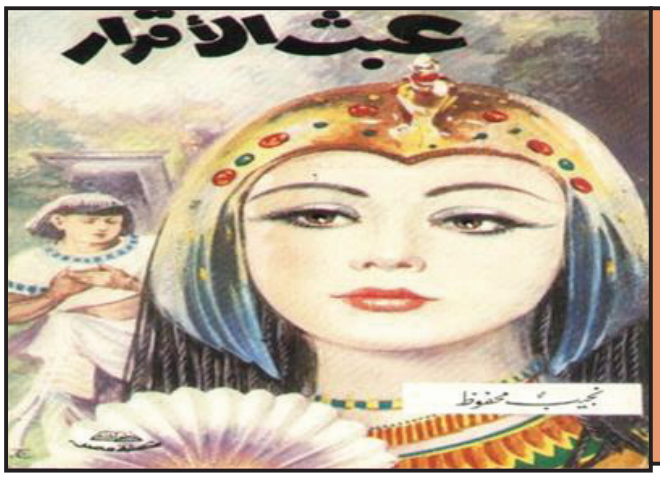

ለመልክ ወለ ጸሩ አስክለ ናይ ፈርዑን ሮሻን አቅበለው። ለምድር እበ ጸሓይለ ፈጅር ስሩጉይ ዐለ። ለመልክ እብ ተዐብ ሰበት ሸዐረ፡ ሻፍግ እት እንቱ አስክለ ምትክራሩ እንዴ ሐልፈ እብ ከሬሩ ገብአ። ለለአትአሰፍ ከበር እተ ሮሻን ሰበት ትነ'ሸረ ኩሉ ለአዳም ሐዘን ወድንጋጽ ወርሰያሁ። ልብ ሜርቲትፍሰ ለመልከት ህዬ በረግዕ ገብአ ወማይ ኒል እብ አካኑ ምን ልትከዔ እተ ለኢትቀሰን እሳት ትቀረሐት ዲቡ። ለእሲት እበ ዐቢ እናሰ እንዴ ዐሬት፡ ምነ ራክበተ ለዐለት ሙሲበት ወድንጋጽ ወሐዘን ሐሰቦሁ እንዴ ገብአት ሐጠር ወእጥምእናን እተ ባኩ ምን ትረክብ ሰበት ሰኤት፡ እተ ባኩ እግል ትትገሴ ሐሬት። ከእት ሰክብ አውመ ክመ ሳክብ እት እንቱ ጸንሐየ። እበ አጩብዓተ ብሩዳት እተ ብሶቱ ዶል ተምተመቱ፡ እብ ሐፋነት ክመ እተ ከልዕ ሀለይ እት ልብል ረክበቱ። እብ ክርን ድህርት ሐሸክሸከት፦

- መንባዬ!

ለመልክ እተ ክርነ ልብ ሰበት ከረ፡ ሰኒ ቅህር እት እንቱ ዕንታቱ በል አበለ። ወእብ ሓለት ግውኒት ፈግ እንዴ ቤለ እተ አካኑ እብ ግሳዩ ገብአ። እበ ገህር መሰል ለዐለ ዕንታቱ እንዴ አቅመተዩ፡ እብ ክርን ሐኒነት ቀደም እለ ሳምዐተ ምኑ ለኢኮን ክም እለ ቤለዩ፦

- እንቲ መልከት፡ እሊ ቄትላይ ለሙጅርም እሉ ትብኪ ሀሌኪ?

ካጅለት እት እንተ ወአናብዐ እት ዘሬ ክም እለ ቴለቱ፦

- አነ ለበክትዬ ለእኩይ ለአበኬኒ ሀለ መንባዬ፣

ሰኒ ሓርቅ እት እንቱ ክም እለ ቤለዩ፦

- እንቲ ሙጅርም ወለድኪ እግልዬ፣

- መንባዬ፡

- ለዐርሸ ሙጅርሚን እግል ልትገሰው እቱ ሰበት ኢትከለቀ፡ ለባበትለ ኣልሀት ህዬ ዕምሩ እንዴ ሓጨረት ከሰሙ ክም ትትከሬ ወዴቱ!

ለእሲት መውዒ እት ወዴ ክም እለ ትቤ፦

- ረሕመት ውዴ መንባዬ! እለ ርሕከ ዲበ ረሐም ወዲብዬ ረሐም! እለ ህግያከ ፈርሀት ወርዕብ ትወዴ እቼ ሀሌት። አነ አዜ ዲብ አትሳጅያት ሌጠ ሕግዘት ሀሌኮ። እሊ መሪር ፈቃዶ ኬን በሉ ትረሰዑ ምኒነ። ወልነ ዐለ ኢኮን ወአዜመ ህቱ ለሐምቅ ምኒነ ወዝያድ ኩሉ ረሕመት ወመሐነት ተአትሐዝዩ!

ለረአሱ ክመ እተ ዕዩን እብ ክለ ሒለቱ እንዴ ነካነከዩ፦

- ዐጃይብ ረሕመትኪ ትመጸአኪ እቱ ሀሌት!

- ከእግል ንብከዩ ለአስታህለነ መንባዬ፣ ብሩየ ግበእ። ትርእዩ ሀሌከ ማሚ እዲነ ወአልኣክረ ምስል ከሰረያን።

ለመልክ ረእሱ እንዴ ጸብጠ ከሰኒ ርቡሽ እት እንቱ ክም እለ ቤለ፦

- ረቢ፡ እሊ ሚ ጅኑን ቱ እተ ረአሰዬ ለአምሆልል ሀለ? እሊ ሚ መሳይብ ቱ ለእት ረአሰ ፈርዑን ልተራቴ ሀለ? እሊ ረአሰ ለአዜ እለን ሐቤታትለ ሺበት ለዘበን ሐድገየን እቱ እበን ለሀንቀላቅል ሀለ። አዜ ሐቀ እለ ታጅለ መስርዩን ህዬ እብ እሰወ ሒለት እግል ልርፍዑ ቱ? እንቲ መልከት፡ ፈርዑን ሐቀ እለ እት እዲነ ሐዲሰት ናክሰ ምንኪ ሀለ። ከመውዒ ወብካይ አዜ ሐቴመ ኢነፈዐኪ። ውላጄ ወለ አዋልጄ ንቀሚ እቼ። ወክሎም ለመሳኒትዬ ትላከይ ዲብዬ፡ ኾሚኒ ወሚራቦ ወአርቦ ወደደፍ እብ ሰዐይ ንቄሞም ዲብዬ፣ የለ።

እለ በዐል አከይ በክት መልከት ምነ ምትክራር ፈርዑን እንዴ ፈግረት፡ ለኡመረ ወለ አሚራት ወለ መሳኒት ለልትላኬ እለ ክም ነድአት፡ ምን ጀሀተ እግለ ፍንቴይ ሐኪም ፈርዑን ላቴ "ካሪ" ትላኬት።

ኩሎም ሁሉጋም እት እንቶም እት ልትሳሰዐው መጸው። ህግየ ኢኮን ተነፍሶምመ ልትሰመዐ ይዐለ። ወእት ሐዘን ለዐይሮ ለሀለው ሌጠ መሰሎ ዐለው። እተ መስከብለ መልክ ክም አተው። መደቲት እንዴ ኢተሐልፍ። መስከብለ መልክ እት ፍንጌ ክልአት ሰፍ ናይ ዐይለቱ ወመሳኒቱ ገብአ። ለመልክ አሰክ እለ ቀጹብ ወሓርቅ ሰበት ዐለ እግለ ሐኪሙ ላቴ "ካሪ" እንዴ አቅመተ እብ ክርን ውቅልት ክም እለ ቤለ፦

- እንተ ሐኪም ህዬ አነ ሉኩይከ ምን ይሀሌ ሚ እት ተሐዜ መጸአከ? አርበዐ ሰኖታት እብ ግዲደን ምስልዬ ትነብር ዐልኩ። ሐቴ አምዕል ወጀዕ ረአሰመ ብእቼ ብህልከ ይአነ። ከእት ወቅት ሐዮት ለየአትሐዘ ሐኪም አዜ እት ወቅት ሞት ህዬ ምን ገብእ ተሐገዘ ዲቡ?

ለአዳም ዝክር ሞት ክም ሰምዐ ለአንፋሳቱ ትካረቡ። ወዝያድ ኩሉ ህዬ ቀህርለ መልክ ወለ ሐፋነቱ ህቱ በጭበጨዮም። ምናተ ካሪ ለሐኪም ላቴ ተበሰም እንዴ ወደ እብ ምልሃሁ ክም እለ ቤለ፦

- መንባዬ ሸውየ ሐቴ ግርዳዐቲት ተአትሐዘዩ ሀሌት።

ለመልክ ህግያሁ አትካረመዩ ወእብ ክርን ውቅልት ክም እለ ቤለ፦

- መንባከ ልጸነሕ እግልከ አዜ። እሊ ገጽዬ እሉ ሰረር እግልዬ፣

ገጽለ ሐኪም ክም ተአሰፈ ወሐዝነ መስለ ወእብ ክርን ድህርት ክም እለ ቤለ፦

- መንባዬ፡ ሐኪም ዶል-ዶል ህግየ መንባሁመ ለዐለየ።

ለመልክ ለሐሩቀቱ ሰኒ ወአማን ዜደት። ወእበ ክልኤ ሱሩቃት ለዐለየ ዕንቴታቱ እተ ጀማይዕ ኬን ወእንሰር እንዴ ትዋለበ ክም እለ እት ልብል ትጣርሐ ዲቦም፦

- እሊ እናሰ ሚ ልብል ሀለ ትሰምዕዉ ይሀሌኩም?፣ ለበልሰ እቱ ምንኩም ተሐገለ?፣ ዐጂበት ተ እለ!፣ ኩለ ለአልባብ ከያነት ወርሰተ?! ወለ ፈርዑን እብ ውላዱ ወመሳኒቱመ ትቀበበ?፣ እንተ ወዚር ኾሚኒ እግል ፈርዑን ለዐሰ ጀዛሁ ሚ መሰለከ አሰእለነ?

ኾሚኒ ትዕብ ወፈትራን እት እንቱ አሰክለ ሐኪም እንዴ ቀርበ እተ እዝኑ ሐሸክሸከ እሉ። ለእነሰ እግለ መንባሁ እንዴ ረክዐ ከአሰክ ምነ መስከብለ መልክ ፈግር፡ እብ ግራሁ ገጹ ሐር አቅበለ፣ ኩሚኒ አሰክለ መሰከብ መንባሁ እንዴ ቀርበ ክም እለ ቤለ፦

መንባዬ፡ ቅሩብ ሰብር ውዴ፡ ለእናሰ ህዬ እምበል ሰኔት ሐቴመ ይሐዘ። መንባዬ፡ ማያት አሰቴከ?

ለወዚር እጃዘት እንዴ ኢትትሀየአቡ ምነ ቁርፈት ፈግረ። ካሪ ለሐኪም ዲብ ክባየት ደሀብ ማይ ምልእት ደወ እንዴ በጭበጨ ሀበዩ፡ ለወዚር ህዬ አሰክለ መንባሁ ነሰአዩ። ለመልክ ምነ እዴለ ወዚሩ እንዴ ትከበተየ ተማም ትጃበበየ። ለደወ እተ ዶሉ ሰነ ምስሉ። ምነ ቀህር ሸውየ በርደ። ላመ ግንሐትለ ዕንታቱ ክም በዲረ አቅበለት። ወላመ ገጹ ለቅሙድ ዐለ ትፈሰሰ ወክም ጠቢዐቱ ዐቅበለ። ምናተ መ'ረ ተዐብ ወፈተር ልትረኤ ዲቡ ዐለ።

ለመልክ እብ ኩ'ለ ርሑ እንዴ አተንፈሰ ክም እለ ቤለ፦

- ረቢ ወዴነ ዲቦም እብር ወድዕፍ! ፋርስ ኢልብሎ ወፈዳብ እት ደንጎበ ዲብ ኩሉ ልተልሀው።

አቀ እለ እግል ክሎም እተ ምትክራሩ ክሉባሙ ለዐለው እንዴ አቅመተ ክም እለ ቤለ፦

የሀው ሕሹማም፡ አነ ሰኒ ፈዳብ ወበዐል ሾከት ሔክማይ ዐልኮ። ቀልዬ ቅያስ ሞት ወሐዮት ዐለ። ወምን አፍዬ ለትፈግር ዘዐት መጀብ ቃኑን ወሸርዕ ዐለት። ወጣዐት ወዕባደት አልሀም ዐልኮ፣ ወክሉ ዕምርዬ እግል ሐቴመ ዶል ትግበእ ዐመል ሰላሕ ወኬር ርሱዕ ይአነ። ከመስለሐትለ ዕባድ ምስለ ነሃየትለ ሐያቼ እግል ኢትብጠር ሰበት ፈረሀኮ፡ እብ ክሱስ ሕክምነ ወለባበት፡ ሰኒ ረያም ላተ ርሳለት ካትብ ሀሌኮ። ወአሰክመ አምራድ ረሕመት እት ወድ ኣደሚ ወወድ ኣደሚ ረሕመት እት ርሑ ኢወደ፡ ለርሳለት እግል ዲመ ደማይን ለትነፍዕ ርሳለት ተ። ወክም እለ ትርኡኒ ህሌኩም ረቢ ዕምር ጥዉል ሀቤኒ ወኣልሀት ህዬ እብ ሰበብ ህተ ኖሰ ለተአምሩ ጋር፡ እት ኣክር ዕምርዬ እምትሓን ፈዳብ ከሬት ዲብዬ። እግል ወልዬ ክምሰል ሞራሀ እንዴ ሐሬቱ፡ ወእግል ልቡ ምን ዴሸ ሸር እንዴ መልአቱ ዐዶዬ ገብአ። ወ እዬ እግል ልቅተል እት ጽልመት ትጫፈር እዬ። ምናተ አነ ላቱ ደሐን ትከተበት እግልዬ። ወልዬ ህዬ ለርሑ ክም ዐውል ናይ እለን አዜ አነ እነብረን ለህሌኮ ሑዳት ሳያታት ደፍዐዩ።

ኩሎም እት ልትረጀዉ ክም እለ ቤለው፦

- ለመልክ ረቢ ዓፍየት ወዕምር ጥዉል ልወስኩ አዜመ፣

ለመልክ እዴሁ ለዐል ዶል ረፍዐየ ኩሉ ለአዳም ትም ቤለ። ህቱ ህዬ ክም እለ እት ልብል አተላለ፦

- የሀው ሕሹማም፡ ግድም አልኣክረ ማጸት ህሌት፡ ፈናዬ እግል ትሰምየ እቤ ከትላኬኮኩም፡ አዜ ልብ ክረው እዬ።

ልባብ

እንተ ሸዒር ተሃጌ!

እት መደት ሰኒ ቀዲመት፡ ዲብ ረአሰ አድብር ውቁል፡ ዎሮት ንኡሽ ድጌ ዐለ። እት ፍንጌ ሰብለ ድጌ ዎሮት ሰኒ ጸጉብ ወእብ ዐቅሉ ወለባበቱ ለልትአመር እናሰ ነብር ዐለ። ክልዶል ምነ እግል ሾረት ለለሐዝዎም ወእትለ በዝሐ ወቅት ረአዩ ለልትከበቶ ዐለ። ሐቀ ገሌ ወቅት እቅትሳድየት ሓለቱ እት ትትኬለም ሰበት ጌሰት፡ ሐግለ ወምንለ ጠበቀት ለሓግለት ገብአ። ከእት ማሕበር መጸ ምን ገብእ ለሻውሩ፡ ወኢመጽኣመ ምን ገብእ ለነቅሙ ሰአነ። ሐቀ ገሌ ሰኖታት እሊ ሕግላን እሊመ እንዴ ሐልፈዩ ወለ ዐለ ዲበ ክርበት እንዴ ሰኔት፡ ሐቴ ሰነት ረቢ ሀበዩ ወለምድሩ የም አለቡ ሸዒር ሰበት ፈረ እሉ፡ ምን ሐዲስ እት ጸጋብ ተዐደ። ለመንጠቀት ህዬ ተየልል ሰኒ እኩይ ሰድፈየ። ሰብለ ዐድ መሕበር ወደው ወእግለ እናሰ እትለ መሕበር ጅሙዕ ምን ኢረአዉ፡ ልኡክ ነድአው እቱ፡ ወእትለ መሕበሮም እግል ልሻርክ ነቅመዉ። አሰክለ እጅትማዕ እንዴ ኢልትበገስ መንዲል እንዴ ነሰአ ከእቱ ሕፍን ለብእ ሸዒር ዐቅረ ወእግለ ምዕቅር እት ሐን ህብጡ እንዴ ሐብዐዩ ዲብለ መሕበር መጸአ። እትለ መሕበር ክም አተ፡ እት ለአምር ምረሐር ክሉ ለአዳም ትገሰ። ዲበ መሻክል እት ናቅሾ፡ ዎሮቶም እብ ብጣሩ እንዴ ገብአ፡ ይበ እንተ ህዬ ረአይከ ሚቱ? እት ልብል ትሰአለዩ። እተ ዶል ለሀ እግለ ምዕቅርለ ሸዒር እንዴ አፍገረ እትለ ቀደሚሁ ከረዩ እሉ ወክምእነ ቤለ፣ "እንተ ሸዒር ተሃጌ"።

ከምን እሊ ለእንፍህሙ ጋር ሀለ ምን ገብእ፡ ቂመት ወድ ሚን ኣደም እትለ እሉ ቡ ዐቅል ወለባበት እንዴ ኢኮን፡ እብለ እሉ መልክ ማል ወተዋብ ኢትትቀየሰ።

ተበሰም

- ዎሮት ውሕር ነብረ አብሸለ ከሀቱ ወእሲቱ ምስል ተዐገለው ዲቡ። ብለዕ ክም አንበተው ለእናሰ ክም እለ ቤለ፦ "እለ ዘሕመት ምን ኢተዐሌ ላቱ ለነብረ ሰኒ ጥዕም ዐለት!" ቤለየ። ህተ ህዬ እለ ዶል ሰምዐት ክም እለ ቴለቱ፦ "ከአነ ወእንተ እብ በይ'ነ ምን ሀሌነ፡ እስወ ዘሕመት ተ እ'ለ እለ ተሀድግ ሀሌከ?" ቴለቱ። ህቱ ህዬ፦ አነ ወእለ ጢሾ ሕድ ብሕታም ምን ነዐሌ ወፈቴኮ" ቤለየ።

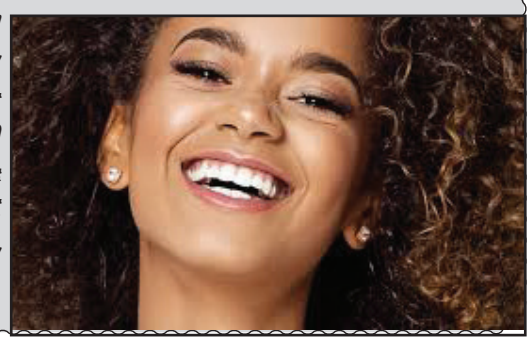

መሐመድ ዳፍለ

ሰወር፡ ክብሮም ጸሃዬ

መትኣማር ምስል መድረሰት አብረሀ በሀተ (2ይ ወናይ ደንጎበ ክፋል)

ሕጹባም እት ትልህየ ጎል-ቦል

መድረሰት አብረሀ በሀተ፡ እት ሰነት 1967 እብ አሰይድ ስዩም ወልዴማርያም ለትአንበተት፡ መድረሰት ገዲመት ወእግል ሕጹባም ኤረትርየ፡ ትግራይ ወበጌ-ምድር ለትብኔት ተ። ሰበቡ ኤረትርየ እተ መደት ለሀ፡ ሐንቴ እሰትዕማር አቶብየ ሰበት ዐለትቱ።

አሰይድ ስዩም ወልዴማርያም፡ ሑሁ እግል አቡነ ምሔርባይ ወልድኣብ ወልዴማርያም ቱ። ምን ኤረትርየ አሰክ አዲስ አበበ ዲብ መደት ንጉስ ሀይሌስላሴ ኬን ወእንሰር እት ለአትቃብል፡ እለ መድረሰት እግል ሕጹባምነ አሀምየት ዐባይ ለበ ክም ተ እንዴ አትአመነ፡ እት ኤረትርየ ክም ትትብኔ ለወደ ፋርስ ወእግል ሸዐቡ ለልሐሰብ መዋጥን ዐለ። እተ መደት ሰልፈ ‘አወላይት መአሰሰት ሕጹባም ሀይሌስላሴ’ ለትብል ስሜት ሀይብተ ዐለት። ከምስል ሙዲርለ መድረሰት መምህር ገብሬእዝጋብሄር ገብሬዩሱስ ለወዴናሀ መቃበለት፡ 2ይ ክፋለ ልተላሌ፦

ሰኣል፡ ለመድረሰት ብኒት እቱ ለሀሌት ርሕብ አካን ከአፎ ቱ፡ እግል አርሐቦተ ለገብእ ምድር ቱ መኢፋሉ?

በሊስ፡ አካን ካፍየት ሀሌት እግልነ። ውዛረት ተዕሊም ሀዬ እግለ ርሕብ መድረሰትነ እንዴ ቃየሰው፡ ወሰክ አፍሱል እግሉ ለገብእ አካናት ታውራም ሀለው፡ ምስለ እት ካርጅ ለነብሮ ሰብ ውዳይ-ስን መዋጥኒን እንዴ ትፋሀመው፡ ዝያደት አፍሱል እግል ልትሸቁ እግልኩም ቱ፡ “አብሸርኩም” ብሀላምነ ሰበት ሀለው፡ እትለ መደት ቅሩብ ተቅዩር እት ዐቦትለ መድረሰተ እግል ንርኤ ሰእየት ብነ።

ሰኣል፡ ምን እለ መድረሰት ለፈረው ዳርሳም ወሕሩያም ደረሳኩም እት ሚ ምህናት ክሰኣም ሀለው?

በሊስ፡ እብ አማን እትለ መድረሰት መአንብታይት ደረጃት እንዴ ደርሰው፡ እት መዳርስ ብዕድ ወኩልያት እንዴ አተው ከለትከረጀው ሰኒ ብዝሓም ቶም። እት ኩለን ውዛራት ናይ እለ ደውለት ለሸቁ ሰብ ዲፕሎመ፡ ዲግሪ፡ ማስተርስ ወብዕድ ርተብ ተዕሊም ክም ሀለው ሀዬ አክድ እግልኩ። እት ውዛረት ዐመል ወደማነት እጅትማዕየት፡ ውዛረት እዕላም፡ ውዛረት ተዕሊም፡ ውዛረት ዐድል ወእት ብዕድ ውዛራት ወአቅሳም ናይ እለ ደውለት ጸንሑኩ። እብ በቃዐቶም ወፍድብናሆም ሀዬ ኩሉ ለልሸሀድ እሎም፡ ሕሙዳም ወሑብራም ሰብ መቅደረት ቶም። ሕኩመትመ ለትወቀለ ሕስር ሰበት ተሀይቦም፡ ምህሮሆም ክም አትመመው፡ እባሆም እት ውዛራት እበ ምህናቶም ተ ለትወዝያም። ሕጹባም ሰብ ምህነት ክምሰለ ለልርኡ ዑሩያም እግል ደውለቶም ሸቀው ወሸቁ ሀለው።

ሰኣል፡ ሕጹባም ክምሰለ ሳድሰ ሰመዕ-ገሮብ ለቦም መሰሉ፡ እትሊ ረአይከ?

በሊስ፡ እለ ሐረከት (Mobility) እንዴ እንቤ ለነአደርሶም ተ ሕሰት፡ እት ሐያቶም ወክሉ መካይዶም ፍንቲት ድራሰት ተ። እብለ ድራሰት አሰክመ ለመሐብራይት ሞራሆም ከአፎ ክም ልትነፍየ እበ፡ ስከት እብ ከአፎ ክም ልትዐደወ ነአደርሶም። እምበሌሁመ አምዕላይት ወራት በሰር መንበረት (ADL)፡ ክም እት ቤት ክል-ዶል ለነቡረ መንበረት ለሳህል እሎም አብሳር ቱ። እብ ኖሶም ርሖም እንዴ ቀድረው ከአፎ ሻሂ ለአፈልሑ፡ ዐራቶም ከአፎ ክም ናጽፎ፡ ልባሶም ከአፎ ክም ለዓጽፎ፡ ዐፍሾም ምን ዐፍሽ ብዕዳም ከአፎ ክም ለአሌሉ፡ ወብዕድ ኩሉ እብ ፍዕል እትለ መድረሰት አብረሀ በሀተ ደሩሱ። ለናይ ዕንቶም ዐወጅ እግሎም ሰኒ ቀሊል ቱ። ሰበቡ፡ እብ መሐጀቦም ምን ሐቴ ሓጀት ኢተርፎ። እግልነ ለሕያያም ቱ ለከብድ ዲብነ ድኢኮን፡ እግሎም ቀሊል ክም ቱ ልትፈሀመከ። ሰበቡ፡ ለነኣይሽ ዲብ እንቶም ተሐጀበው ምነ ዐባዩ እት እንቶም ለትሐጀበው፡ ለዐባዩ መሻክል እት ረክቦ ትርእዮም። ለነኣይሽ ሕጹባም ላኪን ዓዲ እት በጽሑ፡ ሸቁ ደርሶ ወገይሶ ትርእዮም። ሰበት እሊ፡ ምነ ሕያያም ለወድዉ ወራታት ክም እንዴ ሀደ ዓይለት እግል ልርፈዕ ለቀድር፡ እግል ልክደም ለቀድር፡ እግል ልትዐለም ወለዐልም ለቀድር፡ ምስል ቴክኖሎጂ ለልሄርር ደረሳይ ተ እለ መድረሰት ለትአፈርዩ።

ሰኣል፡ እግል እለ መድረሰት ለትፈግር ማልየት ሀዬ?

በሊስ፡ መድረሰትነ ክም ዐደድ ደረሳሀ ማል እብ ሕኩመት ፈግር እለ። እት ክል ሖል ሀዬ ዝያድ ሰለሰ ሚልዮን ለበጼሕ ማል ፈግር እለ። እት መናበረትለ ደረሰ ሀዬ ልውዕል። ፈጡሮም፡ ጸብሖም፡ ጠዓሞሆም ወድራሮም ሀዬ፡ መንበረት ሰኔት ነብሮ። ጥውር ከፈቴርየት ብነ፡ ወለሸቅየ እተ አንስመ ፈዳብያት ተን። ኩሉ ወጅባትለ ደረሰ ክምሰለ ምራዶም ወድየ እግሎም።

ሰኣል፡ ምን መጅተመዕ ለትጠሉብ ሚ ሀሌት?

በሊስ፡ እለ መድረሰት ምድር ፋዬሕ ሀለ እለ፡ ብንያን ጥዉር ለአትሐዝዩ። አፍሱል ምን ገብእ ወመሳክብ ደረሰ፡ ምስለ ብዝሔሆም ለልትመጣወር ሰበት ኢኮን፡ ክምሰልሁመ ለመድረሰት ገዲመት ሰበት ተ፡ እብ አግቡይ ጥዉር ምን ትትበኔ፡ አማን ተሐይስ ሀዬ፡ ክል መዋጥን ምስለ እለ መድረሰት ለሀሌት እሉ ፍቲ ዶል እርኤ፡ አዜመ እግል ሕኩመት ሌጠ ለልተረክ ጋር ሰበት ኢኮን፡ ጠወሮተ፡ አትፋዝየተ ወአርሐቦተ እት እማነት መጅተመዕ ለልትከሬ ጋር ቱ። ሕኩመት ዐደድ ሒለተ ትወዴ ወመዋጥኒንመ እንዴ ትነዘመው ለወድዉ ሲናዶታት፡ እት ዐቦትለ መድረሰት ሐዞቱ ውቅል ተ።

ሰኣል፡ ምን መሻቀዩታት ለብኩም ቱ ሚ ሀለ?

በሊስ፡ እግል ዓፍየት ደረሰ መኪነት እሰዓፍ ሀሌት፡ መክተበት፡ መኪነት አትረቦት እሰቤዛት ሀሌት። እት ኣላት ምሸክለት አለብነ፡ መባኒመ፡ መክተበት፡ መካዝን፡ ቤት ሕጽቤ፡ ከፈቴርየት፡ መጥበወት፡ መሳክብ፡ አፍሱል ወሚዳን ኩረት ሀለ እግልነ።

መምህር ገብሬዝጋብሄር ገብሬዩሱስ

ሰኣል፡ መደርሲን ሀዬ ከአፎ ቱ፡ ሕጹባም ወለብዕዳም’መ ብኩም?

በሊስ፡ ሕጹባም ብእቶም ወለልርኡ። መብዝሖም ላኪን ለልርኡ እት ገብኡ፡ እብ ዋጅብ ብረይል ለደርሰው ቶም። እብ ሸንህትለ ደረሰ ለገይሶ ወምራዶም ለልአተሞ እሎም መደርሲን ብነ።

ሰኣል፡ ሜዳን ትልህየ ሚ ብኩም?

በሊስ፡ ጎል ቦል ለልቡለ ትልህየ ኮበሪት ሕጹባም ሀሌት፡ እግለ ለገብእ ሜዳን ሰኒ ሰበት ለአትሐዜ፡ ክም ምራድ ሸቁይ ኢሀለ፡ ላኪን ሸርከት ሰገን መጽአት ወቁይሱቱ ከጋይሰት ሀሌት - እብ እሰመንቲ እግል ልሸቀዉ።

አድም ኣብሓሪሽ

ናትናኤል ተስፋጽዮን እት አውስትራልየ 2ᵉ ፈግረ

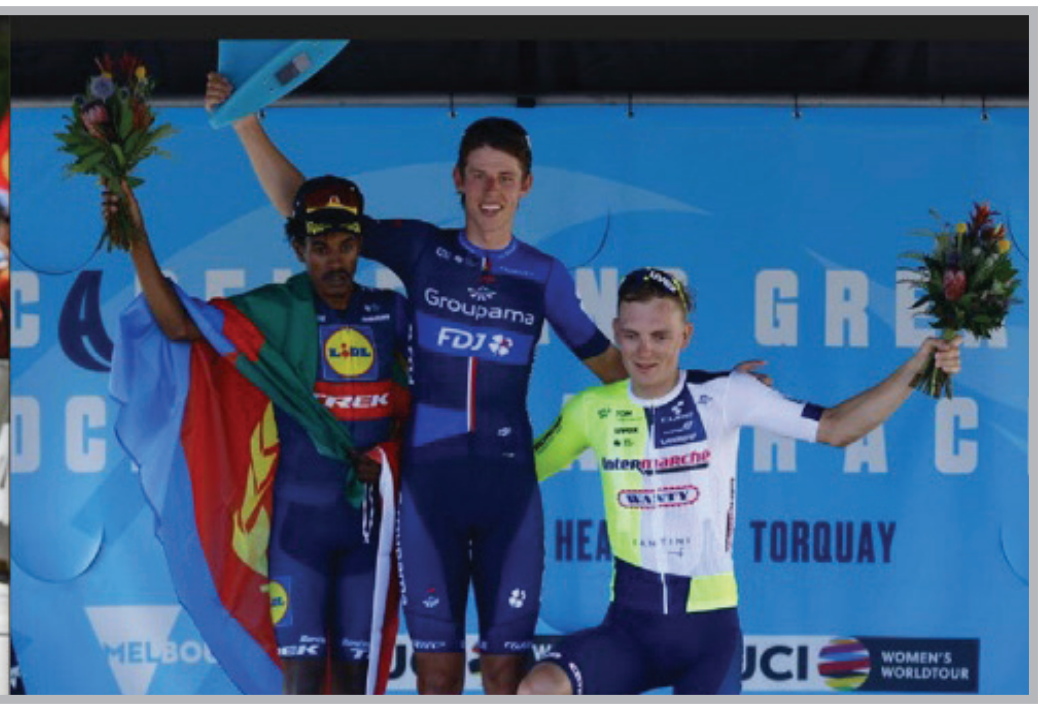

ወድ ኤረትርየ መትባድራይ ዐጀላት ናዲ ትሬክ - አሜሪክ ለሀለ ናትናኤል ተስፋጽዮን፡ እት ዮም 28 ጃንዋሪ እት አውስትራልየ ዲበ ገብአት ጅግረ በቃዐት ትርድት 2ᵉ ፈግረ።

ናትናኤል እግል እለ 174.3 ኪሎ ምትር ለትገልብብ ጅግረ፡ እት ሳዐት 40.5 ኪሎ ምትር እት ልትፈተት ቱ እብ 4 ሳዐት፡ 17 ደቂቀት ወ40 ካልኢት ለአትመመየ።

ምስለ 13 መትባድረት ዐጀላት ለዐለው ዲበ መዋልያይት መጅሙዐት እንዴ ገብአ፡ እግለ 7.8 ምእታይት ምፍጋር ታክየት ለዐለት ዲበ ሲጋደት እንዴ ተዐሮረ ፖላተ እተ ወደ ዲቡ ወክድ፡ እብ ወድ አውስትራልየ መትባድራይ ላውረንስ ፒቲ እብ ናይ በልሸም ምን ኢገብእ እግል ትፍረድ እተ ኢትቀድር ጅግረ እበ ትቀለበ።

እትለ ጅግረ እርትሪ መትባድራይ ናዲ ኢንተርማርሼ-ቤልጆም፡ ቢንያም ግርማይ ለብእቶም ብዝሓም መትባድረት፡ ለጅግረ እግል ትትመም 9 ኪሎ ምትር ታርፈ እት ሀለ፡ ምነ መጅሙዐት ለዐባይ በይኖም ገጽ ቀደም ትፈንተው። ቢንያም እትለ ጅግረ ምነ አወላይ ለፈግረ ነፈር፡ እብ 24 ካልኢት እንዴ ደንገረ 22ᵉ ተርቲብ ጸብጠ።

እትለ ጀርቤታት ናይ መሊጭ ብዞሕ ለትረአ ዲበ ጅግረ፡ ወድ 24 ሰነት ናትናኤል ተስፋጽዮን፡ እት ቀበት ክልኤ ሳምን እግል ካልእ ኢነቱ ቱ እት አውስትራልየ ጃእዘት ፍደት ነስእ ለሀለ። እት ዮም 13 ጃንዋሪ'መ እት መክሰቲ ናይለ 'ዎርልድ ቱር' ቅያስ ለቡ 'ዱር ዳውን ኣንዴር' 2ይት ደረጀት ጸብጥ ክምሰል ዐለ ልትዘከር።

ኤረትርየ እትሊ ዲብ አውስትራልየ ገብእ ለአሰመነ ለትፈናተ ጅግራታት፡ እት ዮም 25 ጃንዋሪ እብ ብንያም ግርማይ መዳልየት ደሀብ ክምሰል ትሰርጌትመ እሙር ሀለ። ኤረትርዩን ስካን አውስትራልየ መንዴረት ኤረትርየ ዐዶም እንዴ ረፍዐው፡ እግል እሎም ሐበን ዐዶም ላቱም መትባድረት እት አትናያት ለወደዉ ዶር፡ ሕሰር፡ ለትፈናተየ ጀሃት ረክበ።

እሊ ክእነ እት እንቱ፡ ኦሮ ምነ ተጃርብ ለቦም ኤረትርዩን መትባድረት ላቱ ናትናኤል ብርሃኔ፡ ማሌ እት ትርክ እተ ገአ ናይ ሐቴ አምዕል ጅግረ ካልኣይ እንዴ ፈግረ ጅግራሁ አትመመ። ወድ 33 ሰነት ናትናኤል፡ እትለ ትልሀየ እለ ዲበ እት ደንጎበ ለገብአት ጅግረ ፖላተ፡ ወድ ቻይና ሚኒያን ማ ሌጣቱ እብ በልሸም ለበድረዩ።

እሊ 139 ኪሎምትር ለገልብብ ጅግረ፡ ናትናኤል፡ 40.6 ኪሎምትር እት ከይድ ቱ እብ 3፡26፡05 ወቅት አትመመዩ። እሊ መትባድራይ፡ ምስል ናዲ ዐጀላት ትርኪ በይኮዝ እግል ልተልሄ ናይ ሖል እትፋቅየት ፍሩም ክም ሀለ ልትአመር።

እትሊ ዎሮት ወሬሕ ሌጠ ናሰአም ምኑ ለሀሌነ ምውሰም ጅግረ ዐጀላት 2024፡ ምስል ለትፈናተ ፍረቅ ካርጅ ለልተልሀው ኤረትርዩን መትባድረት ዐጀላት፡ ሐምሰ ዶል እት መነሰት (ፖድየም) ዓርጋም ሀለው።

ጅግራታት ካስ ድወል አፍሪቀ

ፈሪቅ ኣይቮሪኮስት እት ፈረሕ ዐውቴሁ

ካስ ድወል አፍሪቀ ዲብ ሰር ነሃየት እንዴ አስመነ አስክ ርቦዕ ነሃየት እትጁሀ ሀለ። እትለ ሐልፈያነ አምዔላት ቅሩብ ለትልሀያታት ናይ ሞት ወሐዮት ቱ ለአስመነ።

ለድቁባት ነብረ ዐለየ ሰኔጋል ወመሰል ምን ሰር ነሃየት እግል ልትዐደየ ኢደቅበየ። ሰኔጋል ምስል ኣይቮሪኮስት ማሌ-ላሊ እተ ወዴተ ትልሀየ፡ 1-1 ምንመ ፈግረት፡ እት ወሱክ ወቅትመ ሒለትለ ክልኦት ፈሪቅ ሕድ ከርዐት።

ሐቀ ናይ 120 ደቂቀት ተዓድል፡ እብ ሪጎሌታት እግል ልትፈናተው ሰበት ትቀረረ፡ ለሰእየት ወጀላል እለ ትልሀየ እት እንቱ ምን መጅሙዐቱ እብ 9 ንቅጠት አወላይ እት እንቱ ለሐልፈ ፈሪቅ ሰኔጋል ሐቴ ሰበት ሰሐተ፡ ፈሪቅ መትሐድራይት ደውለት ኣይቮሪኮስት 6-5 ዕዉት ሀለ።

ፍገሪትለ ፍረቅ፡ አንጎለ እግል ናሚብየ 3-0፡ ናይጄርየ እግል ካሜሩን 2-0፡ ጊኒ እግል ጊኒቢሳው 1-0፡ ዲ.ጅ.ኮንጎ እግል መስር 8-7 (እብ ሪጎሌታት)፡ ኬፕ-ቨርዴ እግል ማውሪታንየ 1-0፡ ኣይቮሪኮስት እግል ሰኔጋል 4-5 (ሪጎሌ) ትፈናተው።

ከረን፡ ተኸሊል ሕካም ኩረት ሰ'ከት ተሀየበ

እብ ፈደሬሽን ኮበሪት ሰ'ለት አቅሊም ዐንሰበ ለትነዘመ ተእሂል ተሕኪም እግል መአንብታያም ዳይናተት፡ እት መዲነት ከረን ተሀየበ።

እሊ ተእሂል፡ እበ ቄድራይ ኩረት ሰ'ለት ለነብረ መምህር የውሃንስ አስፈሀ ወእድንያይ ሐከም ሙሴ ሚካኤል ምን ዕለት 20 አስክ 25 ጃንዋሪ ተሀየበ። አርበዕ አንሳት ለብእቶም 24 ነፈር ሀዬ ሻረከው ዲቡ። መጥመጦር እሊ ተእሂል፡ እግል ሰማን ገዳይም ዳይናታት ናይ አትሐዳስ ምህነት ድሩስ ተሀየበ።

እሊ እብ ሸሬሕ ወፍዕል ለተ'ለ ተእሂል፡ እብ ፈድል መዕጸም መደርሲን ወሕስር ደረሰ ክም ትነሰረ፡ ፈደሬሽን ባስኬት-ቦል ናይለ አቅሊም ሐበረ። ክእነ መሰል ድሩስ ዐባይ ምስዳር ገጽ ቀደም ዲብ መጃል ኩረት ሰ'ለት አቅሊም ወመዲነት ከረን ክም ቱ እት ሸሬሕ ሀዬ፡ ክምለ አትሐዘዮቱ ዲብ ሙስተቀበልመ እግል ለአተላሌ ትፋነ።

እት ደንጎበ ፈደሬሽን ኮበሪት ሰ'ለት አቅሊም ዐንሰበ፡ እግል መደርበት ወጠንያይ ፈደሬሽን ባስኬት ቦል ወውሕደት ዓዳት ወርያደት መዲነት ከረን ሐመደ።

አሜሪከ ናይ ሮቦት ጣኢረት አስክ ፈዳኽ ከኽከት

እት ሰነት 2010 ናይ ሰልፍ ነሻጣተ ለአንበተት እለ ‘ኤክስ-37ቢ’ ለትሰሜት ጣኢረት አዜ እግል ሳብዕ መረታቱ አስክ ፈዳእ ጋይሰት ለህሌት። ቀደም እለ ዲብ ሰነት 2020 ለወዴቱ ናይ ፈዳእ ሰፈር ለሬመ እንዴ ትብህለ ለትሰጀለ ዲብ ገብእ፡ እተ ወክድ ለሀይ ዲብ ፈዳእ ክልኤ ሰነት ወሰር ለነስአ ነሻጣት ክም ወዴት ልትአመር።

እሊ ናይ አዜ ሰፈር፡ ቻይነ እብ ቅድረት ኖሰ ለጠወረተ ናይ ሮቦት ጣኢረት ‘ሽንሎንግ’ እበ ለትብል ስሜት ለትትአመር ሐቆለ ለእከት፡ ዲብ ክልኤ ሳምንቱ ጋብእ ለህለ። እብሊ ህዬ እተ ዲብ ናይ ፈዳእ ነሻጣት ለዐቤ ለህለ ጅግረ ክልኢተን ድወል፡ ባብ ሐዲስ ክም ከስት ምን ቅሩብ ምስለ መጃል ለከድሞ ሸርሖ።

መክተብ ፔንታጎን እብ ሰበትለ እብ አምን መንገፎ አሜሪከ ገብእ ለህለ ናይ ‘ኤክስ-37ቢ’ አስክ እለ ሑድ ተውዴሕቱ ሃይብ ለህለ።

አሜሪከ ለሐልፈት ሳምን ‘ኤክስ-37ቢ’ ለትሰሜት ናይ ሮቦት ጣኢረት አስክ ፈዳእ ክም ለአክት ትሸረሐ። እለ መሳጢር ልእከት እግል ተአክድ አስክ ፈዳእ ልእከት ለህሌት ጣኢረት ዐስከርየት፡ ሀደፈ እግል ተአትምም ክልኤ ሰነት እት ፈዳእ እግል ትጽነሕ ሰእየት ክም ገብእ እተ ተሐበረ።

እለ እብ ድግማን ዲብ መንፈዐት እግል ትውዐል ክም ቀድር እንዴ ገብአት ሸቂት ለህሌት ጣኢረት፡ ለገብአ ልግበእ አዳም እንዴ ኢትጽዕንተ አስክ ፈዳእ ጋይሰት ለህሌት። እብ ሰበብ ከለል ፈኒ፡ ዐሲስ ናይ እለ ጣኢረት እግል መደት ክልኤ ሳምን ኡኩር ክም ጸንሓመ ተቃሪር ለሐብር።

ውላድ አዳም እግል ዲመ እግል ልንበር ለልአቀድሮም ቴክኖሎጂ

እት እድንየ ነብር ለህለ ክሉቅ ሌጠ እንዴ ኢገብእ እግል ኖሰ እለ እነብር ዲብ ለህሌነ ምድር ክም ተምም ክልነ ለኢንትበረየ አማንተ። ተጠውር ቴክኖሎጂ ላኪን እግል እሊ ለኢልትበደል ሐቃይቅ እግል ልጀርቡ ወልቀይሩ ጀራርብ ህለ። ሸቃላይ መአሰሰት ጉግል ለዐለ ሙሃንድስ ረይ ኩርዝዊል እበ ለአፈርዩ ለህለ ነኣይሽ ሮቦት፡ ውላድ አዳም እግል ዲመ ክም ነብሮ ለወዴ ቴክኖሎጂ ለአዳሌ ወጀራርብ ክም ህላቱ ተሐበረ።

እሊ ሙሃንድስ እሊ እት ብዙሕ መናሰባት ዲብ ሙሰተቀበል ለሳድፍ እንዴ በድራቱ ልፍህሙ ለጸንሐ። ምነ 146 እግል ልሳድፎቶም ለቤለዮም ህዬ 86% ሰበት ሐሰለው፡ ብዝሓም በሕሲን እብ መቅደረቱ ልሸህዶ። እሊ አዜ እምጽኡ ለህለ አፍካር መ እትሊ ለመጽእ 8 ሰኖታት አዳም ለመይት እንዴ ኢገብእ፡ ዳይም እንዴ ገብአ እግል ለአተላሌቱ ለትብል ሩእየትቡ። ህቱ እበ ልምህዙ ለህሌ፡ እት ቀበት ገሮብ ኣደሚ እብ እበር ለልአቴ ነኣይሽ ሮቦት እንዴ ወደ አዳም እግል ዲመ እግል ልንበር ክም ቀድር እግል ሊዴ ክምቱ ሸርሕ።

“እሊ ነኣይሽ ሮቦት እት ቀበት ገሮብ ክም አተ እግል ዐንጸባት ወአሰራር ናይ መትሐማል መቅደረት ውብዕድ እግል ለአጀድድ ወሐለት እግል ለህብ ለቀድር ክምቱ ሐበረ። ክምመ እግለ ለአበረ ሙምተለካት እንዴ አጀደድከ ምን ሐዲስ ክም ከድም ለትወድዩ፡ እሊ ነኣይሽ ሮቦት መ ውላድ አዳም እብ ዕምር እት ለዐቡ እተ ለገይሶ ዲቡ፡ እብ ሕማም ልግበእ ወድዕፍነ እንዴ ደመዐው እግል ኢልአብሮ ቅወቶም እት ለአጀድድ ወዓፍየት እት ለሃይቦም እግል ዲመ ክም ነብሮ እግል ለአቅድሮምቱ” ልብል ሙሃንድስ ረይ ኩርዝዊል።

ብዝሓም ባሕሲን ወሰብ መቅደረት፡ እግል እሊ ወድ አዳም እግል ዲመ እግል ልአንብርቱ ልትብህል ለህለ ቴክኖሎጂ፡ እብ አማን እት ፍዕል እግል ልትርኤ ወእግል ትእመኑ፡ ምን አፍካር ውላድ አዳሚ ወለዐል ምንማቱ፡ ቴክኖሎጂ እበ ገይሰ ለህለ ገበይ ላኪን እግል ልትቀደር ክምቱ ሰእየቶም ሸርሖ። ሐቀ 8 ሰነት ለሸቅል ምህዞ ናይለ ነኣይሽ ሮቦት እንዴ ተመ ዲብ ገሮብ አዳም እንዴ አተ እግል ዲመ ክም እነብር ጀረቦት፡ ቅብላት ጠቢዐት መትጋዳልቱ እንዲኢኮን ክሉ ረአሱ ለኢልትቀደርቱ ለልብሎመ ህለው። እንቱም ህዬ ሓይሳም ቁርአት ሚ ትብሎ?

ምን ዐጃይቦታት

ዎሮ ጅንሰየቱ ለኢትሸረሐት ሻብ፡ እት መዕረጊ እገር ጣኢረት እንዴ ተሐበዐ አስክ ፈረንሰ እብ ሐያቱ እግል ልሳፍር እብ ቅድረቱ፡ እህትማም ብዙሕ ናይ ወሳእል እዕላም ሰሕበ። እሊ እት ዕምር 20ታት ክም ልትረከብ ለትሸረሐ ሻብ፡ ምን ዕንታት አንፋር አምን መጣር ጣኢራት አልጄርየ እንዴ ተሐበዓቱ፡ ዲብ እገር ናይለ እግል ትዕሰሰ ትዳሌ ለዐለት ምልክየት ክጡዋ ጠየራን አልጀርየ ላተ ጣኢረት ለዐርገ።

እገር ናይለ ጣኢረት ለልትከምተት እቱ ተሓት ክፋልለ ጣኢረት፡ ሐፋነት ልግበእ ወኦክሲጅን ለከልቅ ወለ ለህይብ ሰበት አለቡ፡ ለሻብ እተ ክልኤ ሳዐት ለነስአ ሰፈር አስክ ነገቲቭ 60 ዲግሪ ሰንት ግረድ ለበጽሕ ክቡድ ቅርሲስ እንዴ ከህሉ፡ እምበል ካፊ ኦክሲጅን እብ ሐያት እግል ልትረፍ ቅድረቱ ብዙሕ ዐጃይብ ጋብእ ህለ።

ህቱ ለጣኢረት ዲብ ፓሪስ ሐቀ መትከራየ ክም ልሙድ ናይ ፈንዩን ተፍቲሽ እተ ገብእ እግለ ለዐለ ወክድ፡ ዲብ መከምተቲ እገር ናይለ ጣኢረት እብ ሐያት ጸንሐ። ለለትሐዜ መራዐየት ሕክምነ እግል ልርከብ ህዬ እተ ዶሉ አስክ እስፒዳልየት ክም ትለአከ ለሐብሬ ወድሕ።

እግል ረያም ነሳፈት ለልዐስስ ጣኢራት ሰፈር ለበዝሐ ወክድ ምን 9 አልፍ አስክ 12 አልፍ መትር መትወቃል ክም ለዐርግ ሰብ መቅደረት አቪየሽን ለሐብሮ። እብ አሳስ እሊ ለመሕፈኒ ለአለቡ ክፋል ናይለ ጣኢረት፡ ምን ነገቲቭ 50 አስክ 60 ዲግሪ ሰንት ግረድ ለበጽሕ ቅርሲስ ሳድፍ እት ህለ ቅያስ ኦክሲጅን ህዬ ምን ተሐት 20% ደረጀት ክም ልትከረኤ ልትወደሕ።

እብ አሳስ ተቅሪር እዳረት አቪየሽን አሜሪከ ምን ሰነት 1947 አስክ 2020 እተ ለዐለ ወክድ፡ እብ ደረጀት እዲነ ክም እሊ ለመስል 128 ክም ሳደፈ ተአከደ። ምናተ ዝያድ 75% ምነ እት እገር ጣኢራት እንዴ ተሐበዐው እግል ልሳፍሮ ለጀረበው አንፋር ዲበ ለሐሰበወ አካን እንዴ ኢበጽሖ እብ ሰበብ ክቡድ ቅርሲስ ወንቁስ ኦክሲጅን እንዴ ሞተው ክም ትረከበው ለተቅሪር ሸርሕ።

10 ፍንቲት ሕዘው

ሳድስ ወራር እብ ካርቱን